ANT

Elektronik beyinlerin Türkiye'deki dolapları

Haftalık Dergi • 13 Ocak 1970 • Sayı 159 • 150 Krş

TÜRKİYE'DE MİLLİ BURJUVAZİ VAR MI?

• biri •

4 ocak

□ My Lai Raporu

Güney Vietnam Senatosu'nun kurduğu My Lai Katliamı Soruşturma Komisyonu'nun raporu açıklanmıştır. Bu raporda, Güney Vietnam'ın kukla başkanı Van Tiyö'nün katliam yapılmadığı yolundaki beyanı yalanlanmakta, Amerikan askerlerinin yüz kadar sivili öldürdükleri belirtilerek, Başkan Tiyö'nün tarih ve halk önünde katliamın sorumlusu olduğu açıklanmaktadır. Bu katliamla ilgili olarak Time Dergisi hesabına Louis Harris Enstitüsü tarafından yapılan bir halkoyu nabız yoklaması ise, Amerikan halkının, pentagonizmin beyin yıkayan propagandalarının etkisiyle, Vietnam'daki savaşı ahlaka aykırı bulmadığını ortaya koymuştur.

□ Vietnam'ın Bilançosu

Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin bildirdiğine göre, «Amerika ve Müttefiklerine Direnme Yılı» olarak ilan edilen 1969' da esir, yaralı ve ölü olarak 645 bin düşman askerinin zararsız hale getirildiği açıklanmıştır. Bildiride, bu önemli başarılara rağmen, Nixon ve çetesinin tutumunda hiçbir önemli değişiklik olmadığı için, halk kurtuluş kuvvetlerini 1970'te de çetin görevler beklediği belirtilmektedir.

□ NATO ve İnönü

CHP Genel Başkanı İnönü'nün geçen yıl NATO'nun savunma stratejisinde yapılan değişiklikler sırasında Demirel'e bu değişikliklerin Türkiye açısından ciddi tehlikeler doğuracağını belirten bir gizli mektup yazdığı açıklanmıştır. İnönü mektupta, bölgesel savunma stratejisine karşı çıkmakta ve topyekûn savunma stratejisinin terkedilmesinin Türkiye'nin güvenliği bakımından tehlike yaratacağını söylemektedir. İnönü, anlaşmanın meclisten geçirilmeden kabul edilmesini de eleştirmektedir. Kendi iktidarı zamanında birçok ikili anlaşmayı meclisten geçirmeden yürürlüğe koyan İnönü'nün sadece NATO stratejisindeki değişikliğe karşı çıkması bir aldatmacadan öteye gitmemektedir. İster topyekun savunma, ister bölgesel savunma adı altında olsun, NATO'ya göbeği bağlı bir Türkiye her zaman için savaşın ve ölümün kucağına düşebilecektir. Emperyalizmin savaş örgütü NATO'ya esastan karşı çıkmayanlar, ayrıntıda ne itiraz ileri sürerlerse sürsünler, emperyalizmin işbirlikçisi ve Türkiye halklarının düşmanı durumundan kurtulamayacaklardır.

5 ocak

□ Orman Soygunu

Bozuk düzen yüzünden başka geçim kaynakları olmadığı için ormanları yakmak zorunda bırakılan ve daha sonra siyasi yatırım konusu haline getirilerek cezaları affedilen orman köylüleri «ihanet koalisyonu»nun yeni bir lütfuna(!) nail olmak üzeredir. Anayasanın 131. maddesinde değişiklik getiren ve 225 AP'li tarafından imzalanan teklifin tümü Millet Meclisi Anayasa Komisyonu'nda kabul edilmiştir. Orman Bakanı Hüseyin Özalp, ayrıca Orman Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen bir teknik kongrede, bakanlığa bağlı yeni bir Orman Ürünleri Sanayii Genel Müdürlüğü kurulduğunu özel sektöre müjdelemiştir.

□ Kağıt Altın Sistemi

Uluslararası Para Fonu (IMF), merkez bankaları için yeni bir rezerve unsuru olan «kağıt altın sistemi»ni yürürlüğe sokmuştur. Yeni sistem, batılı ülkelerin ellerindeki altın stokunun azlığına karşı alınmış bir tedbir olup altın rezerv ve stoklarını değiştirmeden dünya para stoklarını artırabilmeyi sağlamaktadır. Bu sistemin yararı batı kapitalizminin lehine olacak, bu imkandan asıl yararlanması gereken yoksul üçüncü dünya ülkeleri ise, kendilerine düşen pay oranının azlığı yüzünden zarar göreceklerdir.

□ İsrail'in Korsanlığı

İsrail, Fransa'nın Cherbourg limanından beş hücumbotunu kaçırarak başladığı korsanlığı, Mısır'ın Res Garep Üssü'nü basarak Sovyet yapısı yedi tonluk bir radar istasyonunu kaçırarak sürdürmüştür. İsrail jetlerinin bütün hareketlerini izleyebilen bu radar istasyonu İsrail komandoları tarafından basılmış ve iki parçaya ayrılarak helikopterlerle İsrail'e nakledilmiştir. İsrail'in bu yeni saldırganlığı dünyada büyük tepki yaratmıştır.

□ Öğretmen Kıyımı

İçişleri ve Milli Eğitim Bakanlarının bütün tehditlerine rağmen, şiddetli tepkiler karşısında öğretmen kıyımı sürdürülememiş, boykot nedeniyle açığa alınan 1800 öğretmenden 1550'si göreve iade edilmiş, savcılıkça açılan soruşturmalarda da takipsizlik kararı verilmiştir. Halen açıkta olan 250 öğretmenin maaşları ise TÖS tarafından ödenmektedir.

6 ocak

□ Amerikan Kazığı

Türkiye'nin bütün ürünleri üzerinde kahredici oyunlar oynayan dost(!) Amerika, bu defa da Türkiye'de haşhaş üretiminin tamamen yasaklanması için hükümete baskılarını artırmışlardır. Amerika içerisinde her türlü beyaz zehir serbestçe satılırken ve çeşitli uyuşturucu maddeler imal edilirken, Türkiye'de bu üretimin de yasaklanması bir döviz kaynağımızı daha kurutacaktır. Amerika sözümona beyaz zehir kaçakçılığını önlemeğe çalışırken, yüksek rütbeli Amerikan subaylarının askeri uçaklarla Türkiye'den Almanya'ya tarihi eserler kaçırdıkları da Overseas Weekly Dergisi'nde açıklanmıştır.

Tarım işçilerinin sefaleti

Geçen haftalarda Söke Ovası'ndaki taşkınlar nedeniyle binlerce gurbetçi tarım işçisi açıkta kalmış, her türlü iş ve yaşama güvencesinden yoksun bulunan bu insanlar, Söke Ovası'nı sersefil terketmeğe mecbur olmuşlardır. Bütün Ege Bölgesi'ni tarayarak iş arayan tarım işçileri, gündeliğin 10 liradan aşağı düşmesi üzerine büyük kentlere, özellikle İstanbul'a akın etmeye başlamışlardır.

□ Gübre yolsuzluğu

AP Milletvekili Ethem Kılıçoğlu tarafından ortaya atılan gübre yolsuzluğu konusunda bir basın toplantısı yapan Gübre Fabrikaları TAŞ eski Genel Müdür Yardımcısı Bahri Cömert, yolsuzluk iddialarını doğrulamış ve hükümetin yolsuzluklara göz yumduğunu, Başbakan Demirel'in de yolsuzlukları koruduğunu söylemiştir. Cömert, Ürdün'lü ihracatçılar ve yerli işbirlikçileri tarafından tezgahlanan soygunun, Türkiye'ye ithal edilen fosfat cevherinin FOB fiyatlarını yüksek gösterip bu şekilde navlun fiyatlarını düşürerek nakliyatın Ürdün'lü nakliyecilere bırakılması şeklinde başladığını belirtmiştir. Bu suretle fosfatın Türk gemileriyle nakli önlenmiş ve bir yıl içinde 3 gemi satınalabilecek miktarda döviz navluna ödenmiştir. Oysa FOB değeri 11.55 dolar olarak gösterilen fosfatın, aynı şartlarla Ürdün yerine Fas'tan 8 dolara alınması mümkündür.

□ Öğrenci Kıyımı

İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesi öğrencilerinden ve devrimci gençlik liderlerinden Mustafa Karşılayan'a da, Fakülte'deki işbirlikçi öğretim üyelerinin yönetim kurulunda kullandıkları oylarla, bir sömestr Fakülte'den uzaklaştırma cezası verilmiştir.

7 ocak

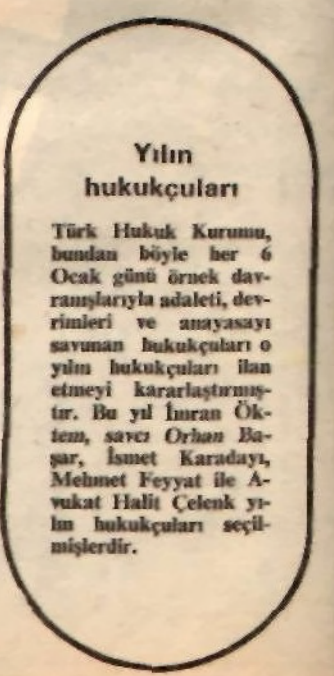

□ Demirel'in tahriki

Ankara'da otobüs pasolarının belediye tarafından verilmesi için alınan kararı, öğrenci örgütlerini paso dağıtımından alıkoymak suretiyle mali kaynaktan mahrum etmek, dolayısıyla devrimci gençlik örgütlerini güçsüz kılmak tertibi olarak niteleyen gençler, bazı otobüsleri işgal etmişler, fakülte ve yüksek okulların bahçelerine çektirmişlerdir. Bunun üzerine toplum polisleri her zaman olduğu gibi öğrencilere saldırmışlar, okul binalarına kadar girerek gençleri coplamışlardır. Ayrıca 57 genç nezarete alınmış, bunlardan 6'sı tutuklanmıştır. Bu olayların AP Meclis Grupu'nda görüşülmesi sırasında Başbakan Demirel «Otobüsteki vatandaşı vatandaşlık görevini yapmaya davet ediyorum» diyerek açıkça halkı gençlere karşı tahrik etmiştir. Bir zamanlar da halkı silahlanmaya davet ettiği bilinen Demirel, hükümet başkanı olarak yaptığı bu kışkırtma ile açıkça suç işlemek durumuna düşmüştür. Demirel'in bu konuşmasından cesaret alan Ankara EGO İşletmesi de, olaylar sırasında öğrencilere yardımcı oldukları ve arabaları kendiliklerinden fakülte bahçelerine soktukları iddiasıyla 16 belediye şoför ve biletçisine işten el çektirmiştir.

□ Devrimciler kazandı

Bursa'nın tek yüksek okulu olan Eğitim Enstitüsü'nde öğrenci birliği seçimlerini ezici bir çoğunlukla devrimciler kazanmışlardır. Sağcı basının ısrarlı propagandasına rağmen «Milliyetçi Grup»u yenilgiye uğratan yeni yönetim kurulu şöyledir: Mehmet Hulusi Akdemir (başkan), Alişan Kumaş (ikinci başkan), Mahmut Topçu, Alaattin Üstüner, Ahmet Canpolat, Hikmet Çakır, Turgut Çelik, Tacettin Göktaş, Mehmet Kalkan, Yaşar Varış, Hüseyin Yiğit.

Yılın hukukçuları

Türk Hukuk Kurumu, bundan böyle her 6 Ocak günü örnek davranışlarıyla adaleti, devrimleri ve anayasayı savunan hukukçuları o yılın hukukçuları ilan etmeyi kararlaştırmıştır. Bu yıl İmran Öktem, savcı Orhan Başar, İsmet Karadayı, Mehmet Feyyat ile Avukat Halit Çelenk yılın hukukçuları seçilmişlerdir.

8 ocak

□ Teknolojik sömürü

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin Kongresi dolayısıyla İstanbul Teknik Üniversitesi ile Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi inşaat şubelerinin talebe cemiyetleri başkanları ortak bir bildiri yayınlayarak «İnşaat Mühendisleri Odası'nın henüz gerçek sahiplerinin elinde ve halktan yana hizmet görecek karakterde olmadığını» belirtmişlerdir. Bildiride, şubenin ülkesel sorunlara hiçbir çözümyolu önermediği, emperyalizmin teknolojik sömürüsüne karşı olumlu direniş göstermediği, yönetimde ağırlığı olan bazı oda mensuplarının tekno-holding kurma peşinde olduğu belirtilmekte, bu ters işlerliğin ancak Oda'nın gerçek sahipleri olan devrimci genç mühendislerin yönetime gelmesiyle düzeleceği ifade edilmektedir. Şube Kongresi'nde konuşan bir mühendis de, yabancı sermayeye mimarlık ve mühendislik hizmetlerinde imtiyaz tanınmasını şiddetle yermiş, «yabancı sermayenin mühendislik alanına girmesi, Türkiye'deki her türlü planlama bilgi ve kararının yabancılar eline geçmesi sonucunu verir» demiştir.

□ Direniş sürecek

Üniversitelerin reform tasarılarını birleştirmek amacıyla Ankara'da düzenlenen toplantıya öğrenci temsilcilerinin çağırılmayışı, gençlik arasında tepki yaratmıştır. İstanbul Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Şuayip Dilmen, tasarıların esasen öğrencinin yönetime katılması, tam gün çalışma, anti-demokratik disiplin yönetmelikleri gibi konularda öğrenci isteklerini kapsamadığını belirtmiş ve çektiği protesto telgrafında reform tasarısı kurula getirilen şekliyle kanunlaştığı takdirde direnişlerinin devamının kaçınılmaz olacağını bildirmiştir.

9 ocak

□ Ortak Pazar tuzağı

Geçen hafta toplanan Ortak Pazar maliye ve dışişleri bakanları, Ortak Pazar'a tam üye olduğu zaman Türkiye'nin «bütün gümrük gelirlerine elkonulmasını» sağlayacak bir dizi karar almışlardır. Bütün Ortak Pazar üyesi ülkelerin gümrük gelirleri için geçerli olan bu kararın, Türkiye gibi geri bıraktırılmış ve gelirleri sınırlı bir ülke için yıkım olacağı, bir nevi kapitülasyon mahiyeti alacağında hiç şüphe yoktur.

Kabinedeki Gedik

Koç Holding'in önde gelen adamlarından Ahmet Dallı'nın sıhhi nedenler göstererek Ticaret Bakanlığı'ndan istifa etmesi, büyük sermaye çevrelerinin Demirel'e güvensizlik göstermeğe başladığının ifadesi olarak yorumlanmaktadır.

□ Ezber beraat etti

1969 genel seçimlerinde TİP Gümüşhane adaylarından öğretmen Mehmet Ezber, egemen çevrelerin baskısıyla henüz seçim propagandaları başlamadan «komünizm propagandası» yaptığı gerekçesiyle tutuklanmıştı. Tam 106 gün cezaevinde kaldıktan sonra mahkeme kararıyla beraat ettirilen Ezber, «Beraat kararı yetmez. Müfterilerin ve yalancı şahitlerin hakettikleri cezayı geçiştirmekle bağımsız Gümüşhane mahkemesi bizzat kendi bağımsızlığına gölge düşürmüştür» demiştir.

10 ocak

□ Savaşa girebiliriz

CHP Ortak Grubu'nda ikili anlaşmalar ve son temel anlaşmalar görüşülürken konuşan Emekli Amiral Sezai Orkunt, bu anlaşmalar yüzünden Türkiye'nin Üçüncü Dünya Harbi'ne derhal girebileceğini belirtmiş, ayrıca CIA'nın kudreti üzerinde durarak, «Bu teşkilat siyasiler arasında büyük otorite sağlamaktadır. Nitekim NATO Avrupa Konseyi'nde lehimize olan üç teklif bu teşekkül vasıtasıyla geri aldırtılmıştır» demiştir.

□ Hilafetçinin Marifeti

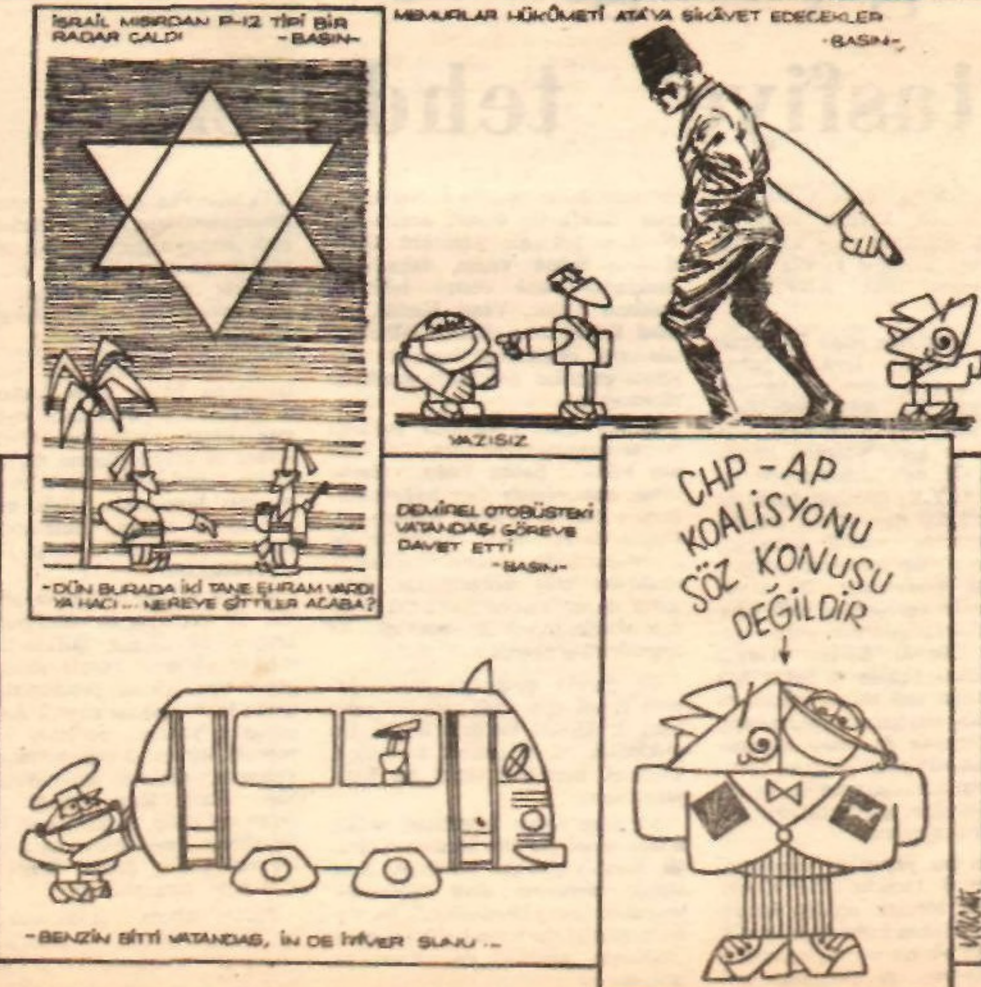
Senato'da «Kanlı Pazar» için araştırma isteyen bir önerge AP'li senatörlerin oylarıyla reddedildikten sonra Tabii Senatör Mehmet Özgüneş'in bir önergesi üzerine Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Yaşar Tunagür'ün faaliyetleri görüşülmüştür. Özgüneş'in açıklamalarına göre, Tunagür her yıl hacca gitmekte ve orada Arap devletlerinin ilgilileriyle Türkiye'de bir hilafet devleti kurulması konusunda temaslar yapmaktadır. Tunagür'ün bu konuda Irak, Londra ve Kuveyt'te yaptığı temaslar hakkında MİT tarafından cumhurbaşkanına ve hükümete çeşitli raporlar verilmişse de işlem yapılmamıştır.

□ Basına yeni sansür

Meclis'e «Küçükleri zararlı eser ve yayınlardan koruma kanunu tasarısı» adıyla yeni bir terör tasarısı sevkedilmiştir. Yeni tasarı, küçükleri zararlı yayınlardan koruma maskesi altında, bütün yayınlara sansür getirme amacına yönelmektedir. Özellikle «küçükleri milli duygulardan soğutup yabancı ideallere zemin hazırlama», «milli bütünlük, örf, adet ve inançlarını bozma» v.b. gibi açıklık getirilmeyen hususlar ceza tehdidi altına alınmaktadır.

GÖZ GÖRE

YALÇIN ÇETİN

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

A.P.'deki iç kavga

GEREK AP, gerek CHP içindeki son gelişmeler *«ihanet koalisyonu»*nun her iki kanadının da, bütün görüntüsel güçlerine ve beraberliklerine rağmen, Türkiye'de emperyalizmin ve egemen çevrelerin istediği huzuru sağlayacak durumda olmadıklarını ortaya koymaktadır. Daha önceki sayılarımızda da sık sık açıkladığımız gibi, iki kanadın ortak bir operasyona girebilmeleri ve *«aşırı uç»*ları tasfiye edebilmeleri için, önce kendi bünyelerini *«aşırı uç»*lardan arındırmaları gerekiyordu. Bu yoldaki ilk hareket CHP kanadından gelmiş, yıllardan beri AP'liler tarafından *«aşırı sol»*un teşvikçisi olarak nitelendirilen İnönü, bir yıldan beri adamakıllı sağa çarkederek *«aşırı sol»*a şiddetle saldırmağa başlamış, bu saldırıyı adeta *«ortanın solu»* politikasının bir numaralı ilkesi haline getirmiştir. CHP'deki bu arınmadan sonra elbette sıra AP'ye gelecekti. Nitekim, önceki hafta AP Grupu'nda yolsuzluk dosyalarını oyuna getirerek kendisini ve Yeminlileri sözümona temize çıkartan Demirel, hemen ardından *«aşırı sağı tasfiye»* operasyonuna girişmiş, ilk ağızda on milletvekilini haysiyet divanına sevkettirmiştir. Şu satırların yazıldığı sıralarda listenin 18 kişiye kadar yükseleceği söylenmektedir.

GEL gör ki, nasıl **«yolsuzluk dosyaları»**nın oyuna getirilmesi Demirel'i ve Yeminliler'i tam anlamıyla temize çıkartamamışsa, bu sözümona **«aşırı sağ tasfiyesi»** de hiç beklenmedik gelişmelere yolaçmıştır. Aşırı sağı tasfiye adı verilen bu operasyonun karşısına dikilenlerin başında, aşırı sağın düne kadar hedef tahtası haline getirdiği Talat Asal ile eski DP'den müdevver oylar üzerinde hiç değilse manevi nüfuzu bulanan Yüksel Menderes yeralmakta, parti içinde Demirel'e muhalefet hareketinin başını artık aşırı sağcılar değil, aşırı sağın karşısında görünenler çekmektedir. Çünkü söz konusu olan fikir kavgası değil, menfaat ve koltuk kavgasıdır! Demirel'in bugün için bir takım nimetler dağıtarak —ki merkez haysiyet divanı üyesi üç eski milletvekiline alelacele birer idare meclisi üyeliği bulunmuştur— bu tasfiye operasyonunu başarıya ulaştırması mümkün görünse dahi, önümüzdeki AP Büyük Kongresi'nde parti teşkilatını karşısında bulması ihtimali gün geçtikçe kuvvetlenmektedir. AP'yi AP yapan teşkilatçı kişilerin hepsini karşısına alan Demirel'in AP Büyük Kongresi'nde, hem de hiç başarılı olmayan bir icraat döneminden sonra, genel başkanlık koltuğunu, dolayısıyla başbakanlığı muhafaza etmesi çok güçtür. Muhafaza edebilse bile, bu durum, en azından AP'de büyük parçalanmalara yolaçacaktır.

CHP yönetimi ise, *«aşırı sol»*u partiden sözümona tasfiye etmiş görünmekle beraber, kararsızlıklar, tezatlar içinde bocalamaktadır. Her ağzını açışta *«aşırı sol»*a saldıran Genel Sekreter Bülent Ecevit, karşısında sosyalist toplulukları görünce kantarın topunu kaçırmakta, *«Bana sosyalist diye hitap ederseniz teşekkür ederim»* diye hoş görünme numaraları yapmakta, fazla sıkıştırılınca, *«Alkılıç'ın affı ile bizzat genel başkanımız sayın İnönü dahi meşgul oluyorlar»* diyebilmekte, hatta daha da ileri giderek, «141 *ve* 142. *maddeler bulunduğu müddetçe memleketimizde düşünce özgürlüğü olamaz»* diye ahkam kesebilmektedir. İnsaf... Dilediği zaman kırk yıllık düşmanını kuyudan çıkartan İnönü, kendi başbakanlığı zamanında hapse sokulan Alkılıç'ı, istese, şimdiye kadar tahliye ettiremez miydi? TİP 141-142. maddelere karşı mücadele ederken İnönü bu ülkede başbakan, Ecevit de çalışma bakanı değil miydi? CHP umumi katibi bu konuşmalarıyla, gerektiğinde *«sağ»*a, gerektiğinde *«sol»*a avans veren ikiyüzlü politikasının yeni bir örneğini göstermiştir. Bu kaypaklık ve tutarsızlıklardır ki, CHP'nin bilmem kaçıncı defa içten parçalanmasına yolaçacaktır. İki kanadı da perişan bir *«ihanet koalisyonu»*nun köklü operasyonlar yapması ise, laf u güzaftır.

Sosyalist örgüt ve demokratik

Son birkaç yıllık dönemde, gerek işçilerin ekonomik hareketlerinde, gerek köylülerin, küçük burjuva aydın kesiminin çeşitli demokratik, ilerici hareketlerinde bir objektif ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bu objektif gereklilik üzerinde sorular uyanmıştır:

Bir dönem anti-emperyalist hareketlerde öncülük yapan TİP, son dönemde hangi işçi hareketinde, hangi köylü hareketinde ortada görünmüş, emperyalistlere ve işbirlikçi iktidara karşı yapılan hangi kitle hareketinde rehberlik yapmış, sloganlar atmış, kitleleri Türkiye'de bugünkü konumun gerektirdiği hedefler etrafında toparlamış, yönlendirmiş ve varılan sonuçları noktalamıştır.

TİP hangi dönemlerde bilimsel sosyalist teorinin ışığında devrimci kavganın meselelerini tartışmış ve sosyalist militanları bu açıdan eğitmiştir?

Bu kadar az soru bile Türkiye'deki sosyalist hareketin örgüt meselesini ortaya çıkarmaya yeter.

Devrimci bir parti olmadan, devrimci kavga başarıya ulaşamaz. Türkiye'de devrimci mücadelenin başarıya ulaşabilmesi için bu mücadelenin işçi sınıfı örgütünün öncülüğünde olması gerekir. Böyle bir örgütün en genel özellikleri ise şöyle özetlenebilir:

1. **Bilimsel sosyalizmin üzerine inşa edilmiş olmak ve onun devrimci ilkelerine göre çalışır olmak,**
2. **Teori-pratik bütünlüğünü sağlayıp, kitlelerle sürekli bağ kurup devrimci eylemlerde en önde yer almak,**
3. **Eleştiri ve özeleştiri mekanizmasını en olumlu biçimde işletmek.**

Parti, bilimsel sosyalist teoriyi kendine rehber edinen işçi sınıfının en bilinçli kesiminden oluşur. Parti işçi sınıfının öncü müfrezesidir. **«Partinin, işçi sınıfının başında olması gerekir; parti, işçi sınıfından daha uzakları görebilmelidir, parti kendiliğinden gelme hareketin kuyruğundan sürüklenmemeli, proletaryaya klavuzluk etmelidir.»**

Parti aynı zamanda işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir. Bu örgütlü müfreze, yatay ve *dikey* bütün örgütler (Dikey örgüt: İşçi sınıfının demokratik merkeziyetçilik ilkeleriyle çalışan politik örgütü. Yatay *örgütler:* Proleter ideolojiye bağlanabilecek diğer örgütler) toplamıdır. Ve parti işçi sınıfının en yüksek örgüt şeklidir, çelik *disiplinli* olup, demokratik merkeziyetçilik ilkelerine göre çalışır.

Demokratik merkeziyetçiliğin ilkelerini ise şöyle *toparlayabiliriz* ***(Tabii bunların geçerliği ancak işçi sınıfı ideolojisi örgütte hakim ve yönlendirici olduğunda sözkonusudur)*:**

Partinin bütün kademelerindeki yönetim kurullarının seçimle yönetime gelmesi, her kademe yönetim kurulunun üst örgene sürekli hesap vermek zorunluğu; üst kademe yönetim kurullarının alt kademedekilerden gelen dilek ve teklifleri göz önünde bulundurmaları; alt örgenlerin üst parti örgenlerine sürekli rapor sunmaları ve kendilerini ilgilendiren meselelerde de üst kademedeki örgenlerin düşüncelerini sormaları; toplu önderlik ve kişisel sorumluluk birliğinin partinin bütün kademelerinde çalışma ilkesi olması; üyelerin parti örgütüne, azınlığın çoğunluğa, alt kademelerin üst kademelere itaat etmeleri; partinin yetkili kurullarının, kongrelerinin aldığı kararların kesinlikle izlenmesi... Bu gereklerin işçi sınıfı ideolojisinin hakimiyeti altında gerçekleştirilemediği, bütün parti kademelerinin birbirinden kopuk olduğu, bütünsel örgütlü bir çalışmanın sağlanamadığı bir durumda disiplinden söz etmek despotluktan başka ne olacaktır, bölünmeleri hızlandırmaktan başka neye yarayacaktır?

TİP'in Gelişimi

Bugün vardığımız noktayı belirleyebilmek ve TİP'te neler kotarılabileceğini saptayabilmek için, TİP'in gelişmesini, çıkmazların nereden doğduğunu kısaca belirtmek lazım. Ant'ın 150. sayısında yaptığımız analizden de yararlanarak TİP'in gelişimini noktalayalım.

TİP'in kurulmasından önceki dönemlerde, gerek Türkiye koşullarının bilimsel olarak *saptanması bakımından, gerekse dünya* konjonktürünün, anti-komünizm'i başlıca ideolojik silah olarak kullanan emperyalizme *Türkiye'nin kapılarını açık hale getir*mesi ve emperyalizmle işbirliği halindeki faşist yönetimlerin yarattığı terör havası *yüzünden, sosyalist akım, sosyalist bir par*tinin kurulabilmesi için gerekli hazırlık ve birikimden yoksun kalmıştır.

Ancak, üretim güçlerinin gelişmesine paralel olarak egemen sınıfların iç çelişkilerinin şiddetlenmesi, 1960 sonrasında Türkiye'de nisbi bir siyasal hürriyet ortamının doğmasına yolaçmış ve işçi sınıfının da bu süreç içerisinde nicel olarak güçlenmesi dolayısıyla, bu ortam içerisinde sosyalist bir partinin kurulması yolunda olanaklar ortaya çıkmıştır.

1946'dan itibaren Türkiye'ye Amerikan emperyalizmi tarafından dikte ettirilen ve hakim sınıflarla onların dümen suyundaki tepeden inme sendikacılar tarafından da benimsenen «siyaset dışı» sendikacılık anlayışına karşı 1960'dan sonra muhalefete geçen bir grup sendikacı, sendikal mücadelelerini siyasal mücadeleye dayandırmak üzere bu müsait ortamdan yararlanarak Türkiye İşçi Partisi'ni kurmuşlardır. Bu hareketi sendikal anlayış açısından ileri bir hareket olarak tescil etmek zorunludur. Ancak, sendikacılığın dayatılmak istendiği siyasal eylemin ideolojik yapısının ne olduğu meselesine gelince, o andaki kuruluşun sosyalist bir nitelikte olmadığını da hemen kabul etmek lazımdır.

Ne var ki, *TİP* kurucusu sendikacılar, daha sonra partiyi geliştirebilmek için aydınlarla işbirliği yapmak zorunluluğunu duymuşlardır. Ancak bu işbirliğini geniş bir danışma havası içerisinde yürütmeleri gerekirken, partinin sosyalist bir niteliğe *kavuşturulabilmesi* olanağı, sadece Aybar'ın tek seçiciliğine bırakılmıştır. Ve TİP'te kişisel yönetim, sanıldığı gibi son yıllarda *değil,* bu tercihin yapıldığı anda başlamıştır.

Sendikacılarla kurulan teke tek ittifak da, biçimsel tüzük hükümleriyle devamlı kılınmağa çalışılmış, böylece işçi sınıfı öncülüğü kavramı, bu biçimsel tüzük hükümleriyle bir grup sendikacının önceliği ve ayrıcalığı haline getirilmiştir.

YAPIDAKİ bu kaypaklığın, yazılı ana metin olan tüzüğün ve genel merkezin açıklamalarıyla ve *sosyalist ideoloji* ile giderilmesi gerekirken, bu metinler de, sosyalist eğilimli aydınlara daha çok duygusal birer çağrı niteliği taşımaktan öteye gidememiştir. Şüphesiz, bunda, emperyalizmin ihraç metaı anti-komünizm silahının yarattığı, mevcut anayasanın gerisindeki baskı ortamının kırılması kaygısı da rol oynamıştır. Partiye daha sonra katılan sosyalistler de, sırf bu kaygıdan hareket ederek, başka alternatifi de olmayan bu tek örgütün saflarında mücadeleye girmişlerdir. Nitekim, TİP'in bütün sosyalistler tarafından gayretle desteklenmesi, 1962'den 1965'e kadar geçen üç yılda faşist zorbaların, işbirlikçi ajanların saldırı ve provokasyonlarını savuşturmuş, parti sosyalistlerin, Türkiye proletaryasının, köylülerin ve diğer emekçi kitlelerinin çıkarlarını temsil eden yegane örgüt durumuna gelmiştir. Amerikan emperyalizmi karşısında yürütülen dirençli kavga, işçi sınıfı ve müttefiklerinin Türkiye'de söz ve karar sahibi

BEHİCE BORAN
-Disiplin ama nasıl-

SADUN AREN
-Nihayet iktidarda-

NİHAT SARGIN
-MYK üyesi-

TİP'te merkez yönetim değişikliği ve "tasfiye" tehditleri

Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezi'nde beklenen yönetim değişikliği gerçekleşerek bir yıldan beri muhalefette bulunan Aren-Boran Grubu iktidara gelirken, ertesi gün bu grubun en kuvvetli göründüğü il olan Ankara'nın en kuvvetli ilçesi Çankaya'da yapılan kongreyi M.D.D. Grubu kazanmıştır.

Bilindiği gibi, Aybar'ın sorumluluktan kaçarak genel başkanlıktan istifa etmesinden sonra yeniden teşekkül eden merkez yürütme kurulu parti işlerini yürütemediği gibi, genel başkanlığa seçilen Mehmet Ali Aslan da yalnız bırakılmış, bu yüzden parti merkezinin çalışmaları uzun süre aksamıştı. Israrlı çağrılarına rağmen genel yönetim kurulunun toplanamamasını kendisine güvensizlik sayan Aslan'ın genel başkanlıktan istifa etmesinden sonra bu göreve sendikacı Şaban Yıldız getirilmiş, ancak o da kuvvetli bir merkez yürütme kurulunun teşkilini şart koşmuştu. Çalışabilir bir merkez yürütme kurulunun, çoğunluğu devamlı Ankara'da bulunan Aren-Boran grubunun katkısı olmadan kurulamayacağını sezen Aybar son toplantıda yeni merkez yürütme kurulu seçimini engellemek için genel yönetim kurulu üyeliğinden istifa etmiş, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz ve Kemal Aksoy gibi Aybar'cılar da kendisini izlemiş, daha sonra sendikacıların da kaypak tutumları yüzünden toplantıda nisap kalmadığı için merkez yürütme kurulu seçimi yapılamamıştı. (Bak: ANT, Sayı: 156)

3 Ocak Cumartesi günü TİP Genel Yönetim Kurulu, Başkan Şaban Yıldız'ın çağrısı üzerine yeniden toplanmıştır. Bu defa toplantının mutlak surette yapılabilmesi için Yıldız bütün genel yönetim kurulu üyelerine, «İki defa üstüste toplantıya gelmeyen G.Y.K. üyesinin üyelikten düşürüleceğine» dair tüzük maddesini hatırlatmış, maddi imkanları olmayanlara genel merkezce harcırah verileceğini bildirmiştir. Bu arada genel yönetim kurulundan istifa eden Aybar ve arkadaşlarının yerine yedeklerden *Kemal Sülker,* Turgut Kazan, Şinasi Yeldan ve Savaş Al'ı da toplantıya asil olarak davet etmiştir. Yıldız bunlarla da yetinmemiş, ikinci toplantıda da nisap sağlanamadığı takdirde genel yönetim kurulunun nisap aranmaksızın seçimi yapabileceğine dair hukukçulardan bir de mütalaa almıştır.

Yıldız'ın bu gayretleri semeresini vermiş ve 3 Ocak'ta TİP Genel Merkezi'nde toplantı açıldığı zaman salonda 32 kişinin bulunduğu görülmüştür. Ancak bu sayıya, sonradan yine dönüş yaparak istifalarını geri aldıklarını bildiren Aybar, Yaşar Kemal ve Kemal Aksoy da dahildir.

Böylece daha toplantı başlar başlamaz ihtilaflı bir durum doğmuştur. Nitekim yoklama yaparken Genel Başkan Şaban Yıldız, daha önce istifalarını yazılı olarak bildirmiş bulunan Aybar, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz ve Kemal Aksoy'un isimlerini okumamış, buna karşılık yerine çağırılan yedeklerin isimlerini okumuştur.

Bunun üzerine salonda bulunan *Aybar hışımla ayağa fırlayarak* **«Şaban Yıldız... Şaban Yıldız... Benim adımı okumadınız»** diye bağırmıştır. *Bunun üzerine Yıldız, Aybar'ı* sükunete davet ederek, Aybar ve üç arkadaşının bir önceki toplantıda *verdikleri istifa mektuplarını,* daha sonra da istifalarını geri aldıklarına dair gönderdikleri iki mektupla iki *telgrafı okutmuştur.*

Bir önceki toplantıda partiyi sabote etmek için istifa ettikleri sabit olan üç kişinin bu defa büyük bir pişkinlikle tekrar gelerek toplantıya katılmak istemeleri sinirli bir hava yaratmıştır.

Söz alan Aybar, **«İstifasını verdiği zaman genel yönetim kurulunun ciddi bir hata yapmakta olduğunu, ama olması muhtemel diye düşündüğü hususların gerçekleşmediğini, bu nedenle partiyi kurtarmak (!) ümidinin kendisinde yeniden doğduğunu ve istifasını geri aldığını»** söylemiş, kesin tutumları bir türlü açıkça belli olmayan sendikacılar da, Aybar ve arkadaşlarının istifalarının genel yönetim kurulunca onaylanmadıkça geçerli olmayacağını, istifalarını geri aldıklarına göre kurulun asil üyesi olmakta devam ettiklerini çeşitli gerekçeler göstererek ispatlamaya çalışmışlardır.

İstifaların geçerli olup olmadığı tartışması 14'ten 20'ye kadar sürmüş, neticede bu hususun oylanmasına karar verilmiştir. Oylamada Aybar ve arkadaşlarının da, onların yerine çağırılan yedeklerin de bulunmaması hususunda görüş birliğine varıldıktan sonra, istifaların geri alınması talebi 12'ye karşı 13 oyla reddedilmiştir.

Bunun üzerine Aybar ve arkadaşları ile sendikacılar oturumu terketmiş, 29 üyenin iştirakiyle yeni merkez yürütme kurulu seçimlerine geçilmiştir. Ancak, sendikacılar, bu arada tekrar salona girerek Aybar'ın istifasını yeniden görüşme konusu yapmak için bir önerge vermeye kalkışmışlar, dikkate alınmayınca da başta Rıza Kuas olmak üzere, İbrahim Çetkin, Şinasi Kaya, Rahmi Eşsizhan, İlyas Başyılmaz, Abbas Uğurlu toplu halde ikinci defa toplantıyı terketmişlerdir.

Partiyi sabote ettikleri açıkça sabit olan Aybar ve arkadaşlarını tekrar genel yönetim kuruluna sokmak için neden bu kadar uğraştıklarını inandırıcı bir gerekçe ile açıklayamadıkları ve sadece biçimsel bir

merkeziyetçilik

olması yolundaki çalışmalar, işbirlikçi iktidarların gözü önünde cereyan etmiş, o güne kadar tabu sayılan bu mücadele kendi meşruiyetini kendi gücüyle kabul ettirmiştir.

Bu meşruiyeti kabul ettirme döneminde partiye giren üyeler arasında muhakkak ki sosyalist ve reformist unsurlar yanyana yeralmışlardır. Böyle bir bünyeye sahip olan partinin gelişmesi, hiç şüphesiz, bir arınmayı gerektirecekti. Fakat bu arınma gerçekleşememiş, soyut bir disiplin anlayışıyla bu arınma engellenmiş, küçük burjuva sosyalizmi örgütü iyice kemirmeğe devam etmiş, örgüt sonuçta bilimsel sosyalizmin ötesinde çekişmelerle darmadağın edilmiştir. Oysa demokratik merkeziyetçi disiplin, parti bilimsel sosyalizmi tümüyle kabullendiği takdirde geçerlidir. Esas disiplin bilimsel sosyalizmdir. Parti disiplini de, bunu sağlayıcı yönde işlemelidir.

Ancak Aybar, partinin sosyalist niteliğe kavuşmamış olmasından yararlanarak, uygulamada disiplini, kişisel yönetimini pekiştirici ve partinin sosyalizme açılmasını önleyici biçimde kullanmıştır. Başlangıçta partinin mahiyetinde yanılarak bu hatalı disiplin anlayışında Aybar'ı destekleyen sosyalist unsurlar da, ileride bu hatalı disiplin anlayışının kurbanı olmaktan kurtulamamışlardır.

Bugün de bu hatalı disiplin anlayışına uygun olarak beliren «tasfiye» eğilimlerine karşı dikkatli olunmalıdır.

Yeni Yönetim

Parti başına yeni bir kadro geçmiştir. Bu kadro en yakın bir zaman içinde görüşlerine açıklık kazandırma zorundadır. Bu alanda da atılacak ilk adımın uzun bir parti deneyinin özeleştirisi olması gerekir. Devrimci mücadeleden ne anlaşıldığı, asgari ve azami program meselelerine açıklık kazandırılması, ittifaklar konusunda ne düşünüldüğü açıklanmalıdır.

Uzun süredir **«sosyalizmin biliminden»** sözedilmekte, eğitim, derinlemesine örgütlenme önerileri ısrarla bu kadro tarafından savunulmaktadır. Bugün Türkiye'de devrimci hareketin meseleleri üzerine somut analizler yapılmadıkça da, bunlar soyut öneriler olarak kalmaktan öteye geçemiyecektir.

Ayrıca bugünkü yönetimin, Büyük Kongreye kadar sürecek bir **«geçici yönetim»** olduğunu gözönünde bulundurması ve kesin bölünmelere yönelecek kararlar almaktan kaçınması gereklidir. Nitekim tartışmalar bütün ilçe kongrelerinde sürmektedir. Diğer yanda belirlenmiş bir parti görüşü yoktur. Bu tartışmaların demokratik bir ortamda bütünleşmeye yönelmesi için bütün sosyalistlerin çalışması gereklidir. Çankaya Kongresi'nden sonra tasfiye konusunda söylentiler çıkmıştır. Oysa, parti içinde bilimsel sosyalist teoriyi hakim kılmadan, klik hesaplarıyla tasfiye hareketlerine girişmek, despotizm ve oportunizmin yeni bir örneği olacaktır.

Parti içinde birlik, sosyalist hareket içinde birlik, sosyalist teorinin ışığında, ilkeler etrafında birlik olacaktır. Bu anlamda ilk ağızda yapmamız gerekenin parti içinde bilimsel sosyalizmi hakim kılmağa çalışmak olduğunu tekrarlıyalım.

Partiyi bilimsel sosyalist teorinin ışığında toparlarken demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin de işletilmesine başlanmalıdır. Bu dönemde küçük burjuva sosyalizmine karşı çıkılması, partinin işçi sınıfı ideolojisini benimsiyenlere açık tutulması, partinin yeniden örgütlenme planlarının getirilmesi, partinin seçim mekanizması olmaktan çıkarılıp sosyalist kadrolar yaratma mekanizmasına dönüştürülmesi gereklidir. Yeniden örgütlenmede ilkemiz **HAREKET—ÖRGÜTLENME—HAREKET** olmalıdır. Yoksa işçi sınıfı mücadelesinden ve diğer mücadelelerden kopuk örgütlenme önerileri, soyut öneriler olarak kalacak, çözüm getirmeyecektir. «Önce partiyi kuralım, güçlendirelim, sonra mücadeleye gireriz» sonucuna vardıracak çalışmalar hayalciliğin de ötesinde olup, hareketi devrimci çizgiden saptırmaktır. Böylesine bir taktikle yürütülen Alman Sosyal Demokrat Partisi deneyi, sonunda revizyonizm, oportunizm, pasifizm batağına saplanmıştır.

Bütün Türkiye Solu için geçerli yol, ideolojik ve örgüt birliğine yönelme yolunda, grupların hızla kendilerini özeleştiriden geçirmeleri, reformist tutumlarla, sağ sapma ve sol sapma eğilimleri ile mücadele etmeleridir. Sürekli son hedef konusunda konuşup, aradaki süreci gözönüne almadan gevezelik yapmak ne kadar tehlikeli ise, bu süreci bir düzen örgütü olarak ele almak, sürecin bütünselliğini, devrimin kesintisizliğini unutup ittifakların ve demokratik aşamanın bir savaş aracı olduğunu görmemek de o kadar tehlikelidir.

İdeolojik kavganın verileceği yer ise TİP olmalıdır. Bu ağır görevlerimizin başarılması için de bazı küçük sayılabilecek, ama çok önemli görevleri yerine getirmeliyiz: Bunlar, ilçe ve il kongrelerinin demokratik bir ortam içinde gerçekleştirilmesinin sağlanması, büyük kongre kararlarına saygı gösterilmesi ve uygulanması, ideolojik tartışma yüzünden ihraçların ve haysiyet divanlarının işletilmesinin durdurulması, önümüzdeki dönem içinde işçi sınıfı ideolojisini benimseyenlerin ayrım yapılmaksızın partiye alınmaları olacaktır. Bu arada, geçen sayımızdaki bildirimizde belirttiğimiz gibi, örgüt ve eylemlerle ilgili olarak bütün sosyalistlere düşen yığınla görev var.

BİLİMSEL SOSYALİZMİ PARTİYE HAKİM KILALIM.

BUNU BENİMSEYENLERE YÖNELİK HER TÜRLÜ TASFİYE HAREKETİNE KARŞI ÇIKALIM.

BİLİMSEL SOSYALİST TEORİNİN IŞIĞINDA PARTİ İÇİ YOĞUN EĞİTİMİ GERÇEKLEŞTİRELİM.

PARTİ ÇALIŞMALARINDA GİDEREK DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK İLKELERİNİ HAKİM KILALIM.

TİP'İN SOSYALİST PARTİ OLMASI YOLUNDA BÜTÜN İMKANLARI ZORLAYALIM.

ANT

ŞABAN YILDIZ
- TİP'te yeni yönetim -

takım izahlarda bulunmakla yetindikleri için, sendikacılar, kalın çizgisiyle, Aybar oportunizminin paralelinde görünmüşlerdir. Daha sonra kendileriyle görüştüğümüz bazı sendikacılar ise, merkez yürütme kuruluna Aybar ve Aren dahil her türlü sivri ismin girmesine karşı olduklarını, Aybar'ı da sorumluluğa ortak etmek istedikleri için istifasını geri almasında ısrar ettiklerini söylemişlerdir. Hatta, toplantıdan önce bazı sendikacıların Aren ile temas kurarak, genel başkanın tekrar değiştirilmesini, Şaban Yıldız'ın düşürülerek yerine Rıza Kuas'ın getirilmesini ve onun başkanlığında sivri isimlerin bulunmayacağı bir merkez yürütme kurulu kurulmasını teklif ettikleri, ancak buna olumlu cevap alamadıkları öğrenilmiştir.

24 üyenin iştirakiyle yapılan merkez yürütme kurulu seçimleri için Nihat Sargın bir aday listesi sunmuştur. Bu listede Sargın'ın kendisi bulunmamakta, buna karşılık Kuas, Çetkin, Kaya ve Eşsizhan'ın isimleri yeralmaktaydı. Ancak dört sendikacı daha önce toplantıyı terkettikleri için isimleri aday listesinden çıkartılmış, ayrıca başkalarının teklifi üzerine aday listesine Sargın'ın ismi de dahil edilmiştir.

Üç tur üzerinden yapılan oylamada adaylar şu oyları almışlardır: **Şaban Erik** (20-17-20), **Osman Sakalsız** (20-19-17), **Fevzi Kavuk** (19-19-18), **Bekir Yenigün** (19-19-17), **Mehdi Zana** (16-19-15), **Hüsamettin Güven** (15-19-19), **Naci Eren** (17-14-14), işçi olmayan kesiminden **Naci Kutlay** (18-15-19), **Sadun Aren** (18-20-20), **Behice Boran** (19-21), **Kemal Burkay** (18-16-14), **Turgut Kazan** (20-10-4), **Nihat Sargın** (14-18-18), Yedeklere ise **Şinasi Yeldan** (11-6-8), **Yusuf Ziya Bahadınlı** ve **Güney Dinç** (3-3-3) oyla seçilmişlerdir.

Görüldüğü gibi birinci turda hiçbir aday 21 salt çoğunluğu sağlayamamış, ikinci turda ise sadece Behice Boran barajı aşabilmiş, diğer adaylar ise üçüncü tur sonunda seçilebilmiştir. Üç turda da devamlı üç oy boş kullanılmıştır.

Merkez Yürütme Kurulu'nun ilk toplantısında görev bölümü yapılmış, genel sekreterliklere işçi kesiminden Hüsamettin Güven, aydın kesiminden ise Behice Boran seçilmiştir.

Böylece bir yıldan beri parti içinde Aybar-Aren kanatları arasında sürdürülen mücadele yeni bir aşamaya girmiş, Aybar'ın çekilmesinden sonra yönetime Aren'ciler hakim olmuşlardır.

Çankaya Kongresi

Ancak Aren'cilerin geçici bir dönem için, olağanüstü büyük kongreye kadar genel merkeze hakim oldukları ve zaferlerini kutladıkları günün ferdasında, pazar günü yapılan Çankaya İlçe Kongresi, Aren'cilerin tabanda büyük kuvvet kaybettiklerini, en iddialı oldukları yerde bile kongreyi MDD tezini savunanlara kaptırdıklarını göstermiştir.

Hatırlanacağı üzere tarfların başabaş kuvvetlerle katıldıkları Çankaya Kongresi, sonradan çıkan olaylar üzerine yarıda kalmış bulunuyordu. 4 Ocak günü kongre, daha önce gündemin kesildiği 5. maddeden devam edilmek üzere yeniden açılmıştır.

Kongre açılır açılmaz, Minnettullah Haydaroğlu'nun başkanlığındaki divana güvensizlik önergesi verilmiş ve yapılan oylamada güvensizlik kabul edildiğinden, yeniden yapılan seçimde divan başkanlığına MDD Grubu'nun adayı Gani Gürbüzer, yardımcılığına da Erdal Öz getirilmiştir. Böylece daha başlangıçta, aradan birbuçuk ay dahi geçmeden kuvvet dengesinin Aren'ciler aleyhine döndüğü görülmüştür.

İki tarafın fikir düellosu halinde geçen yurt ve dünya sorunları bölümünde ise şu konuşmalar yapılmıştır:

BEHİCE BORAN: «TİP, proleteryanın örgütüdür, zaman içinde mükemmelleşecektir. Önümüzdeki devrim aşaması «sosyalist devrim»dir ve devrim iktidarı da «işçi emekçi sınıflar iktidarı» olacaktır.»

DOĞU PERİNÇEK: Proleteryanın öz örgütünün nasıl olacağını anlatarak ilk devrimci aşamanın Milli Demokratik Devrim olduğunu söylemiştir.

ADİL ÖZKOL: M.D.D. görüşünün bir «küçük burjuva sapması» olduğunu söylemiştir.

MÜNİR CERİT: En önemli sorunumuzun proleteryayı bilinçlendirip örgütlendirmek olduğunu belirtmiştir.

YALÇIN YUSUFOĞLU: Bütün görüş farklarına rağmen tüm sosyalistlerin iki temel ve öncelikli noktada anlaştıklarını söyleyerek proleteryanın örgütlenmesi ve müttefik sınıflar (özellikle köylüler) içinde çalışma konusunda ortak hareket edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

ERDOĞAN GÜÇBİLMEZ: Milli Demokratik Devrim görüşü üzerine yapılan eleştirileri cevaplandırmıştır.

AHMET YÜRÜR: Her iki grubun da bahar havası estirdiklerini, oysa acilen bir parti kurmak gerektiğini söylemiş, fakat her iki grup da bu görüşe tepki göstermiştir.

SEYHAN ERDOĞDU: Özellikle Behice Boran'a cevap vererek kendi M.D.D. görüşünü özetlemiş, konuşmasını «Yaşasın Tam Bağımsız Gerçekten Demokratik Türkiye İçin Savaşanlar», ve «Yaşasın Sosyalist Türkiye İçin Savaşan Proleter Sosyalistler» diye bitirmiştir.

GÜN ZİLELİ: Proleteryanın öz örgütünün her dönemde kurulacağını, işçi sınıfı öncülüğü sözünün istismar edildiğini, öncülüğün lafla değil, mücadele içinde gerçekleşeceğini söylemiştir.

Son olarak konuşan TİP Genel Sekreteri Boran, kongrede kendisine **«oportunist»** dendiğini belirterek, parti genel sekreterine ve yöneticilerine **«oportunist»** demenin disipline aykırı olduğunu, bu gibi konuşmaların kovuşturmayı gerektirdiğini sert bir dille söylemiş, ayrıca milli demokratik devrim tezinin kongrelerde tartışılmasının da disipline sığmadığını, bunun ancak büyük kongrede önerge verilip kabul ettirilmek suretiyle görüşülebileceğini ileri sürmüştür.

Boran'ın daha önce yönetimde bulunduğu sıralardaki disiplin uygulaması ve son zamanlarda sorumluluk almadan önce kongrelerde disiplin üzerine yaptığı konuşmalar bilindiğinden, daha genel sekreterliğinin ilk gününde bu şekilde konuşması kongrede tepkiyle karşılanmıştır. Nitekim, Çankaya eski ilçe sekreteri, Aybar genel başkan iken Boran ve arkadaşlarının kendilerine baskı yaparak Aybar'a karşı protestoda bulunmağa teşvik ettiklerini, ayrıca Boran'ın kongrede genel başkan Aybar için **«oportunist»** dediğini, o zaman böyle davranan yeni genel sekreterin şimdi disiplin kavramını işine geldiği gibi kullandığını söylemiştir.

Daha sonra seçimlere geçilmiş ve MDD Grubu, Aren-Boran grubunu 13 oy farkla yenerek ilçe yönetim kurulunu ve il delegeliklerini kazanmıştır.

Kongrenin sakin geçmesi, üzücü olayların çıkmaması sevindirici bir gelişme olmuştur. Kongrenin yarattığı en önemli izlenimlerden biri, her iki grubun da Türkiye sosyalist hareketinin ve TİP'in içinde bulunduğu çıkmaz için daha rasyonel çözümlere yöneldiklerinin anlaşılmış olmasıdır.

Beliren tek tehlike ise, yeni genel sekreterin hatalı disiplin anlayışını yeniden uygulamak istidadı göstermesidir. ANT'ın bu konudaki görüşü ise, yukarıdaki yazıda yeralmaktadır.

İstanbul İlçe Kongreleri

İstanbul'da da ilçe kongrelerine devam edilmektedir. Son haftalarda Üsküdar, Sarıyer, Zeytinburnu, Şişli ve Adalar ilçe kongreleri yapılmıştır. Genellikle sakin geçen kongrelerden Üsküdar ve Sarıyer'de MDD tezini savunanların karar tasarısı, Zeytinburnu Kongresi'nde de hem MDD, hem de Fatih İlçesi'nin hazırladığı bildiriler kabul edilmiştir. Şişli Kongresi MDD bildirisini reddederek Selahattin Turan'ın açıkladığı ilçe bildirisini kabul etmiştir.

Yapılan seçimlerde yeni ilçe yönetim kurulları şöyle kurulmuştur:

ÜSKÜDAR: Başkan Ahmet Şengenç, Sekreter Kemal Akçay, Rıza Yılmaz, Ahmet İçbora, Ruşen Tığınoğlu, Faruk Almaç, Necmi Baysal.

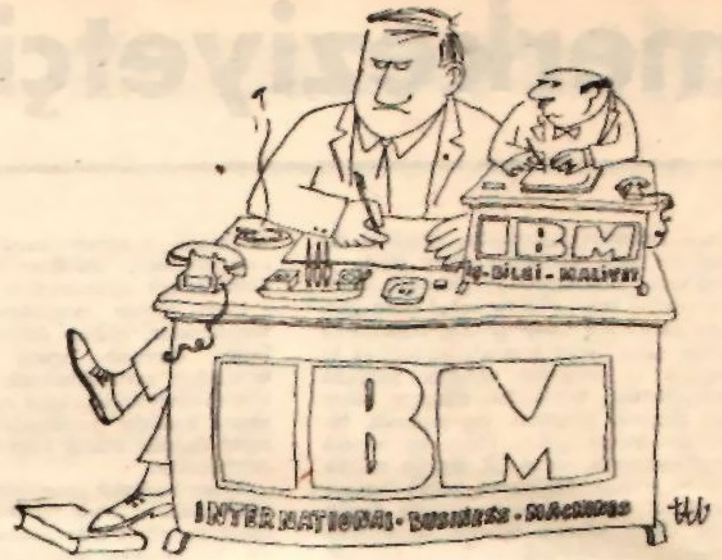
SARIYER: Başkan Fahri Aral, İmam Öztorun, Sabri Karaoğlu, Recep Uzun, Celal Güner, Bektaş İçen, Hasan Uzun.

ZEYTİNBURNU: Başkan Hasan Köybaşı, Sekreter Cevdet Küntay, Necati Tuna, Ferki Uğur, Mehmet Enes, Sıtkı Demircan, Hıdır Akkaya.

ADALAR: Başkan Süleyman Köserecisoğlu, Haldun Güner, Mehmet Başaran, Metin Ekdal, İbrahim Acuner.

ŞİŞLİ: Başkan Selahattin Turan, Sekreter Kamer Doğan, Hüseyin Bakırcı, Hasan Çekmez, Ali Alkan, Levent Yılmaz, Rıdvan Şen.

Elektronik Beyin Şirketi Türk yasalarını hiçe sayıyor

Hemen her ülkede faaliyette bulunan elektronik beyinleriyle tüm kapitalist alemin beynini teşkil eden IBM, büyük kapitalistlerden ve bürokratlardan gördüğü destekle Türkiye'de de bir ahtapot gibi her geçen gün biraz daha kol salarken, Türk işçilerine oynamak istediği oyunlar geçen hafta maskesinin düşürülmesine sebep olmuştur.

Hatırlanacağı üzere, IBM'in maskesini ilk defa geçen yıl ANT sıyırmıştı. İstanbul'da büyük tantana ile yapılan Uluslararası Ticaret Odaları Birliği Kongresi'ne aynızamanda birliğin başkanı olan IBM İdare Meclisi Reisi Watson da katılmış, küstah ve cüretkar bir şekilde konuşarak uluslararası kapitalizm adına dünya halklarına meydan okumuş, bu arada **«Mao'nun da solunda»** gördüğü ANT'a saldırmıştı. Bay Watson'un ANT'a böylesine hışımla çatmasının nedeni, Uluslararası Ticaret Odaları Birliği Kongresi'nin içyüzünü ortaya koymuş, Watson'un başında bulunduğu IBM şirketinin nasıl insanlık dışı amaçlara hizmet ettiğini açıklamış olmamızdı. Kongreden önce yaptığımız bu yayın IBM'in Türkiye'deki temsilcilerini öylesine rahatsız etmişti ki, gençlerin herhangi bir tepki göstermesinden çekindikleri için kongrenin toplanacağı günlerde «IBM» levhasını indirmişler ve durumu da Watson'a bildirmişlerdi. İşte hem IBM'in, hem de en büyük uluslararası kapitalistler birliğinin başkanı olan Watson, bu yüzden ANT'a büyük bir öfkeyle çatmak zorunluluğunu duymuştu: Ancak bu konuşma diğer kapitalistler tarafından dahi çok fevri ve aşırı görülmüş, yazılı metin gazetelere dağıtıldıktan sonra, son anda konuşma değiştirilmişti...

IBM NEYİN NESİ?

Gazetelerde sık sık adı geçen, elektronik beyinleri dillere destan olan bu IBM nedir?

Açık adı **«International Business Machines»**, yani Uluslararası İş Makineleri'dir. IBM, dünyanın dev korporasyonları listesinde altıncı sırayı işgal etmektedir. Fortune Magazine'in 15 Eylül 1968 tarihli sayısında açıklanan listeye göre, IBM'in 1967 yılında toplam cirosu 5.435.291. bin dolardır. Yani Türkiye Cumhuriyeti'nin iki yıllık bütçesi! Gelirlerinin yüzde 32'sini Amerika dışındaki ülkelerden sağlamaktadır.

Diğer uluslararası korporasyonlara göre IBM'in önemli bir özelliği, imal ettiği elektronik beyinleri ve diğer makineleri hiçbir şekilde satmaması, mülkiyet hakkını daima elinde tutarak bunları yalnızca kiraya vermesidir. Böylece IBM şirketi, elektronik beyinleri kiraladığı firmaları ve devlet kuruluşlarını sürekli etki altında bulundurmaktadır. Bugün Türkiye'de birçok devlet kuruluşları, büyük bankalar, işletmeler, büyük yayın organları elektronik beyin kullanır hale getirildikleri için, ister istemez IBM'in çıkarlarına ve kaprislerine tabi duruma düşmüşlerdir.

IBM'in Türkiye'ye girişi de üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Nitekim geçen hafta direniş hareketini yürüten Türkiye Bilgi İşçileri (Bil İş) Sendikası Başkanı Mehmet Başar'ın açıkladığına göre, **«IBM'in Türkiye'deki temsilcisi olan IBM Türk Limited Şirketi, ikili anlaşmalarla kurulmuş bir yabancı şirkettir. Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na göre kurulmamıştır. Şirket 25 bin lira sarmeyali bir limited şirket olarak kurulmuştur. Bu sermayenin 12 bin 500 lirası hemen ödenmiştir. Şirket, Türkiye'ye nasıl girdiği belli olmayan 12 bin 500 lira ile faaliyete geçmiştir. Hattâ, bu 12 bin 500 liranın Türkiye'ye girip girmediği bile belli değildir. Oysa, kuruluşundan bu yana bu şirketin Türkiye'den yaptığı kâr transferi 35 milyon liradır.»**

MR. WATSON
— IBM çetesinin baş. —

Bu kadar fahiş kâr sağlayan bu paravan şirket, çalıştırdığı Türk işçilerin ve müstahdemin sosyal ve ekonomik haklarını tanımadığı, Türkiye yasalarını hiçe saydığı için, personel 3 Aralık 1968'de Türkiye Bilgi İşlem İşçileri Sendikası (BİL-İŞ)'i kurmuşlardır. Bu örgütlenme karşısında şirketin genel müdürü Thomas, personel müdürü Talha Saner ve hukuk müşaviri avukat Vefa Semenderoğlu küplere binmişler ve sendikayı yıkmak üzere her çareye başvurmuşlardır.

1968 sonbaharında, şirketin personelinden bazıları, **«Paris'ten müdürler gelecek, IBM'in kadrosunda müstahdemlik yoktur. Bunun için müdürler gelip gidinceye kadar sizleri IBM'den uzaklaştıracağız ve de Vefa Bey'e bağlayacağız»** gerekçesiyle kadrodan çıkartılmışlar ve şirketin kurucusu, aynızamanda hukuk müşaviri Avukat Vefa Semenderoğlu'nun şahsi müstahdemleri pozisyonuna geçirilmişlerdir. Böylece, Gümüşsuyu Caddesi'ndeki IBM merkezinde çalışan altı kişi, Avukat Vefa Semenderoğlu'nun Sirkeci, Doğubank İş Hanı'ndaki yazıhanesinde çalışır gösterilmişler, Sosyal Sigortalar Kurumu'na da öyle kaydettirilmişlerdir.

Ancak burada akla derhal bir soru gelmektedir. Yasalara göre avukatların avukatlıkla bağdaşmayan işler yapmaları mümkün değildir. O halde Vefa Semenderoğlu, avukat yazıhanesinde altı kişi birden çalıştırarak veya çalıştırır göstererek ne iş yapmaktadır?

İşin altından çapanoğlu çıkacağını ve avukatlığının da tehlikeye düşeceğini sezen Avukat Semenderoğlu, 8.7.1969 tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumu Eminönü Şubesi'ne tekrar başvurarak artık yanında kimse çalışmadığını beyan etmiştir. Pekiyi, yanında çalışır görünen personel ne olmuştur?

Onun da bir çaresi bulunmuş, aynı gün, yine Semenderoğlu'nun yazıhanesinde ikinci bir paravan şirket kurulmuştur. Bu paravan şirketin adı İŞ BİLGİ MALİYET LİMİTED ŞİRKETİ'dir.

PARAVAN ŞİRKET

13.11.1969 tarihli bir dilekçe ile İstanbul Ticaret Sicilli Memurluğuna yapılan ve 15.11.1969 tarihinde 11278 numara ile Ticaret Sicilli'ne kaydolunan Emel Kılıçturgay imzalı müracaata göre, bu paravan şirketin iki ortağı vardır. Ortaklardan biri, şirkete 500 lira ile katılan Emel Kılıçturgay, diğeri ise, şirkete 9500 lira ile katılan Cuda Semenderoğlu'dur. Aynı müracaat dilekçesine göre, şirketi yönetim kurulu başkanı ve gerekse şirket müdürü olarak Vefa Semenderoğlu temsil etmektedir. Ersan Kılıçturgay da Semenderoğlu'na yardımcılık görevinde bulunmaktadır.

Oyun apaçık meydandadır. Avukatların avukatlık dışında iş yapmaları yasal olarak mümkün olmayınca, elektronik beyinler korporasyonunun mutemed avukatı Semenderoğlu kendi karısı ile aynı yazıhanede çalışan diğer avukat Ersan Kılıçturgay'ın annesine paravan şirket kurdurmuşlardır.

TEKZİP

And'ın verdiği haberler doğru değildir. 2 Aralık 1969 sayılı derginizin 6 ıncı sahife 1-4 üncü sütunlarında yayınlanan haberlerin aynı sahife ve sütunlarında aynı puntalarla aşağıdaki şekilde tekzibini rica ederim.

1— Bir kısım Millet ve Adalet Partili Meclis üyelerinin oylarıyle Encümen üyesi olan Hikmet Denli'den naklen, sıhhatı tahkik edilmeden Belediye Daimi Encümenimize isnat edilen iftira konuları başında «Arsa Talanı» gelmektedir.

Türkiyede, Alibeyköyü Belediyesinden başka bir Belediye gösterebilirmisiniz ki, gecekondu konununu uygulamak için bilimsel bir şekilde ve halk yararına çalışmış olsun. Belediyemiz Meclisi ve Daimi Encümenleriyle avantacılara arsa kaptırmamak niyetinde olduğu için bu şekilde taarruza daima hedef olacaktır.

2— Denli'nin dayak yiyişiyle Encümenimizin bir ilgisi yoktur. Kendisinin «Talancılara» karşı çıkması iddiasını, Dankişot'un yeldeğirmenlerine saldırışına benzettik.

3— «Encümene seçildiğinden bu yana diğer üyeler tarafından yola (!) getirilmeye çalışılan TİP'li üye devamlı olarak muhalefet şerhi kullanmaktaydı» buyuruyorsunuz.

Denli bir gazetede kendisine rüşvet teklif edildiği iddiasında bulunmuştu ki, bu (!) işaretiyle aynı kapıya çıkar. Bu iğrenç isnadı yapın TİP'li üye'ye iftirasının hesabı adalet huzurunda sorulacaktır.

4— «Talan»a verdiğiniz misaller tiyikiyle incelenmiş olsaydı, bunları, isbat delilleri olarak sütunlarınıza geçirmekten utanırdınız (!)

Bilfarz, köprü işinde ilgililer hakkında men'i muhakeme kararı verilmiştir. Terminal sahasında 29 bin lira fazla para ödenmemiştir. Sevinç Sokağı işinde bir rakam hatası olmuştur. Encümenle hiç bir ilgisi yoktur.

5— Eyüp Memurin Muhakemat Encümenince verilen bazı lüzumu muhakeme kararlarını Daimi Encümene mal ederek «Hesabını encümenin mahkeme önünde vermesi de kararlaştırılmıştır» şeklinde göstermişsiniz.

Bunlar, münferit şahıs ve memurlar hakkında olup Encümenimizle hiç bir ilgisi yoktur.

Esasen sözü edilen hususlar, Hikmet Denli'nin Meclis üyesi olmadığı devrelere âittir. Bizzat Belediye Başkanlığının İç İşleri Bakanlığından istediği Müfettiş tarafından tahkikatı yapılmış maddelerdir.

6— Hikmet Denli, bir gazetedeki iğrenç isnat ve iftiraları üzerine encümence «Bunları isbat edinceye ve Meclisin olağanüstü toplantısına kadar» encümene alınmamasına karar verilmiştir. «Talancılar» diye lekelemek istenen Encümen üyeleriyle bir insanın çalışabilmesi için, pek geniş olması gerekir. Biz, yalan beyanatlarla ne yapmak istediğini bilemediğimiz (!) bir adamla çalışacak kadar meşrebi geniş insanlar değiliz.

7— Hikmet Denli'nin, Daimi encümen üyeliğinin ne anlama geldiğini dahi bilmediği anlaşılmaktadır.

Daimi encümen, vereceği kararlarla Belediyenin teknik işlerinin yürütülmesini sağlıyan bir organdır. Üye ise, bir ispiyoncu değildir. Müfettiş değildir. Eğer Belediyede vazife gördüğü devrede bir suistimalin mevcudiyetine muttali olmuş ise, ya Meclisin olağanüstü toplantısını sağlar, Belediye Kanununun 63 üncü maddesi gereğince bir teftiş heyeti kurularak iş tahkik ettirilir, ya da suistimal konusu Vilayet kanalıyle İç İşleri Bakanlığına aksettirilerek Müfettiş celbedilir.

Hikmet Denli, kanuni yolların dışına çıkmıştır. Kanuni hiç bir yetkisi olmadığı halde, Daimi Encümenimizi hırsızlıkla, talancılıkla ittiham etmiş ve aklı sıra politika yapmıştır. Politikacılık, müfterilik değildir.

8— TİP'li üye ve derginiz şunu iyice bilmelidirki, halka yararlı olmak isteyen namuslu insanlar, iftiradan korkmazlar. Ancak, mahkeme huzurunda hesap verecek olanlar, bunun iftira atmak kadar kolay olmadığını öğreneceklerdir.

Alibeyköy Belediye Başkanı
FETTAH KAHRAMAN

IBM PERSONELİ DİRENİŞTE
—Naylon şirketlere karşı savaş—

Gamak patronu hâlâ kana doymadı mı?

İşçi Şerif Aygül'ün polis kurşunlarıyla şehit edildiği Gamak Elektrik Motorları Fabrikası, geçen hafta da patronun çağrısı üzerine gelen toplum polisleri tarafından işgal edilmiştir. Sabahın erken saatlerinde fabrikaya gelen işçiler, giriş kapısına asılan «tatil» levhasıyla karşılaşmışlardır. İşbaşı yapmak üzere gelen işçilerden bir kısmı daha polis tarafından nezarete alınmış, bazıları da fabrika civarındaki arabalar içinde sorguya çekilmiş, üstleri aranmıştır.

Öte yandan yapılan otopsi sonunda Şerif Aygül'ün polis tabancasından atılan 9 milimetrelik bir kurşunla öldürüldüğü tesbit edilmiştir. Buna rağmen, sağcı basın Şerif'in polis tarafından değil, sırf karışıklık çıkarmak için solcular tarafından öldürüldüğünü yazmak alçaklığında ısrar etmektedir.

DİSK Üyesi Türkiye Maden İş Sendikası Yürütme Kurulu, şehit edilen Şerif'in eşine her ay 600 lira, iki çocuğuna da ayda 200'er lira yardım yapma kararı almıştır. Ayrıca Şerif'in mezarı ve çevresi satın alınarak, oraya «İşçi Şehitleri Anıtı» dikilecektir.

Olay Avrupa'daki toplumcular arasında da büyük tepkiyle karşılanmış, Berlin Türk Toplumcular Ocağı, DİSK aracılığıyla Şerif'in ailesine 500 mark yardım göndermiştir.

Bu paravan şirketin, işletme konusunu düzenleyen 3. maddesinde, aynen şöyle denilmektedir: «İdari, mali, teknik büro hizmetleri ve bunlarla ilgili faaliyetlerde bulunmak, iş organizasyon planlaması ve bunun tatbiki ve işlemesi gibi işlemlerle meşgul olmak. Gerektiği kadar personel istihdam edip bunların faaliyet ve işgüçlerini ve neticelerini değerlendirmek, kiraya vermek ve satmak...»

Görüleceği gibi, bu yeni şirketin kuruluş amaçları ve faaliyet alanları, diğer şirketin amaç ve sahalarıyla aynıdır. Bu da ister istemez akla şu soruyu getirmektedir:

IBM Türk Limited Şti'nin kurucusu ve hukuk müşaviri olan Avukat Vefa Semenderoğlu, ona rakip olacak bir başka şirketi kendi karısına niçin kurdursun?

Hesap meydandadır. Avukat müstahdemi olarak kendi kadrosunda gösteremediği personeli bu naylon şirketin kadrosunda göstermek...

Nitekim bu yeni paravan şirket kurulduktan sonra IBM Türk Limited Şirketi'nin müstahdemleri, altı yıllık hizmet tazminatları dahi tanınmadan «yeni işçi» muamelesiyle yeni şirkete transfer ettirilmişlerdir. Bu arada, Ahmet Susan ve İsmail Aslan adında sendika üyesi iki işçiyi de işten çıkartmışlardır. Semenderoğlu, ayrıca, son olarak kurduğu naylon şirketteki personele, sendikayla ilişkileri olduğu takdirde kendilerini yok bilmeleri tehdidini savurmuştur.

ORTADA OLAN HESAP

İşte bu kanunsuzluk, yolsuzluk ve tehditler karşısında BİL İŞ Sendikası geçen hafta direnişe geçmiştir.

Sendika yayınladığı bildiride şöyle demektedir:

«Amerikalı işveren Thomas ve iki işbirlikçisinin süregelen kanunsuzluklarına artık dur demenin zamanı çoktan gelmiştir. Türkiye'de ancak Türk kanunlarının geçerli olduğunu bu küstah Amerikalı ve milliyet hissinden nasibini alamamış işbirlikçilerine en sert biçimde öğretmenin zamanı gelip de geçmiştir:

— TÜRKİYE'DE TÜRK KANUNLARININ GEÇERLİ OLDUĞUNU ÇİRKİN AMERİKALI VE SATILMIŞ İŞBİRLİKÇİLERİNE ANLATMAK İÇİN,

— ANAYASANIN TANIDIĞI SENDİKAL HAKLARIMIZI SONUNA KADAR SAVUNMAK İÇİN,

— İŞTEN ATILAN ARKADAŞLARIMIZ ESKİ ŞARTLARLA İŞE ALINANA KADAR DİRENECEĞİZ!»

Devrim stratejisi üzerine...

Türkiye'de strateji tartışmalarının yoğunlaştığı şu dönemde bu konudaki yeni gelişimlere ışık tutacak bir açık oturum geçen hafta Ankara Ortadoğu Teknik Üniverisitesi'nde yapılmıştır.

ODTÜ Öğrenci Birliği ile Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu'nun düzenledikleri açık oturuma CHP adına Prof. Turan Güneş ve Doç. Deniz Baykal, MDD tezini savunanlar adına Asistan Seyhan Erdoğdu ve Emek Grubu adına Prof. Sadun Aren katılmışlardır. Ali Gevgilili'nin yönettiği açık oturuma, Mihri Belli ve Doğan Avcıoğlu rahatsız oldukları için, Prof. Mümtaz Sosyal da İstanbul'da bulunduğu için katılamamışlardır.

Oturumda ilk konuşmayı yapan Seyhan Erdoğdu, toplumun aşamalardan geçerek evrildiğini belirterek, **«Devrim, üretim ilişkilerinin, güçlere uygun olarak, yeniden düzenlenmesidir»** *demiş, çeşitli grupların tahlilini yaparak CHP'nin yamalı bohça gibi herkese yer verdiğini, TİP'e ise Aren oportunizminin hakim olduğunu, Devrim Dergisi'nin ise asker-sivil aydının, ilerici küçük burjuvazinin devrimci hareketini temsil ettiğini ileri sürmüş,* **«milli demokratik devrim»** *tezinde ısrar ederek özetle şunları söylemiştir:*

«Esas güç işçi ve yoksul köylüdür. Milli kurtuluş mücadelesine bütün milli sınıf ve tabakalar katılacaktır: Öncü, esas olarak, işçi sınıfıdır. Ancak bugünkü mücadeleye eylemiyle, örgütüyle kim hakim olursa, o öncüdür. Biz proleter devrimciler, milli sınıf ve tabakaların ortak düşmana karşı ortak mücadele vermesinden yanayız. Ancak, işçi sınıfının siyasal örgütünün öncülüğü olmadıkça, milli demokratik devrim, kalıcı zaferler sağlayamaz.»

Erdoğdu'nun konuşmasında en ilgi çekici nokta, sorulara verdiği cevapta, işçi sınıfının siyasal örgütünün öncülüğünü zorunlu görmesi ve **«Türkiye feodal değildir, kapitalistleşmektedir»** *diyerek tartışmalı bu konuya açıklık getirmiş olmasıdır.*

Türkiye'nin **«devrimi yeniden düşünme süreci»** *içine girdiğini belirterek konuşmasına başlayan Deniz Baykal, milli kurtuluş savaşının farklı iki tabaka tarafından, bir yanda bürokrasi (sivil-asker aydınlar), öte yandan taşra eşrafı, millici mütegallibe tarafından yürütüldüğünü ve bu koalisyonun Türkiye'yi kontroluna aldığını, bürokrasinin Türkiye'de* **«batı medeniyetine ulaşmak»** *amacıyla yüzeysel devrimler yapmaktan öte gidemediğini söylemiş ve devrim hedefini şöyle açıklamıştır:* **«Tam bağımsızlığı, feodalitenin tasfiyesini, demokratlaşmayı sağlayacak devrim hedefi bağımsız sanayi toplumunu kurmaktır. Bu konuda en büyük güçlük, iyi niyetli siyasal personelin iktidara gelmemiş olması değil, sanayileşmeye yatkın sosyal güçlerin iktidara gelememiş olmasıdır. Bugün sağ sosyal güçlerle sol sosyal güçler birleşmiş durumdadır. Devrimin hedefi sol sosyal güçlerle sağ sosyal güçleri ayırmaktır. Oysa Türkiye'de güçbirliği kemalist, marksist, sosyal-demokrat küçük burjuvalar arasında kurulmak isteniyor. Böyle güçbirliği olmaz.»**

Baykal, bir soru üzerine, **«sol sosyal güçler»** *ile işçi, köylü, esnaf ve memuru kasdettiğini, CHP'nin bunları iktidara getirmeyi amaçladığını belirtmiş,* **«Yeni muhalefet, Söke v.b.'deki köylüye dayanacak!»** *demiştir.*

Baykal, tarihi analizlerinde birçok doğruları dile getirmekle beraber, yamalı bohça halindeki bir sosyal-demokrat örgütten üretim ilişkilerini değiştirmesini beklemekle yanılmaktadır.

Prof. Sadun Aren konuşmaya başlayacağı sırada bazı dinleyiciler böyle bir oturumun seviyesiyle bağdaşmayacak davranışlarda bulunarak «Ajan» diye bağırmışlar, Aren de **«Ajan senin babandır»** *karşılığında bulunmuştur.*

Önümüzdeki ilk devrimci aşamanın milli demokratik devrim değil, **«sosyalist devrim»** *olduğunu belirten Aren, devrimi şöyle anımlamıştır:* **«Devrim, devletin sınıfsal yapısının değişmesi, işçi sınıfının devlete elkoyması demektir:** *Sanayileşme, bağımsızlık vb., işçi sınıfının müttefikleriyle birlikte siyasal iktidarı ele almasından, yani sosyalist devrimden sonra mümkündür. Önümüzdeki devrimci adımı mevcut üretim biçimi ve devlete hangi sınıfın hakim olduğu tayin eder. Üretim biçimi kapitalist ise ve iktidarda tarım, ticaret, sanayi burjuvazisi varsa, önümüzdeki adım sosyalist devrimdir.»*

Aren, Türkiye'nin emperyalizmin askeri ve ekonomik pençesi altında olduğunu belirtmiş, ancak Türkiye burjuvazisinin emperyalizmin işbirlikçisi değil, emperyalizmin Türkiye burjuvazisinin işbirlikçisi olduğunu ileri sürerek, **«Türkiye'de emperyalizm ve burjuvazi kaynaşmıştır. Ancak burjuvaziyi yıkarsak karşımıza emperyalizm çıkar. Türkiye'de sosyalizm, emperyalizmi atarak kurtulacaktır. Devrimin düşmanı, tarım, ticaret, sanayi burjuvazisi ve onların işbirlikçisi emperyalizmdir»** *demiş, emperyalizmin kovulmasının da, ancak, burjuvaziyi yıkarak, yani sosyalist devrimi yaparak mümkün olabileceğini söylemiştir.*

Bu noktada **«milli demokratik devrim»** *tezini savunanlarla, Emek Grubu arasında kesin ayrılık belirmiştir. Bilindiği gibi, birinci tezi savunanlar, bütün millici sınıf ve tabakaların güçbirliğiyle önce emperyalizmin kovulmasını, feodal kalıntıların, işbirlikçi kapitalistlerin temizlenmesini sağlamak üzere milli demokratik devrim yapılmasını, ondan sonra sosyalist devrime geçilmesini öngörmektedirler.*

İkinci tezi savunanlar ise, emperyalizmi Türkiye'ye burjuvazinin davet ettiği varsayımından hareketle, sosyalist devrim yapılıp burjuvazi yıkılmadıkça emperyalizmin de kovulamayacağını ileri sürmektedirler.

Bu ayrılığa rağmen, her iki tezi savunanlar da, öncülüğün işçi sınıfının siyasal örgütünde olması, ve adı ne olursa olsun, önümüzdeki devrim aşamasında ittifakların zorunluluğu konusunda birleşmektedirler.

Son olarak konuşan ve Baykal'ın tahlillerini geliştiren Prof. Turan Güneş ise, aydın bürokratların durumu üzerinde durarak, **«Bürokrasi tek başına sınıf değildir, yapıyı tek başına değiştiremez. Bürokrasi belli bir sınıfa dayanmadan, onun adına hareket etmeden devrim yapamaz. Türkiye'nin kapitalistleşmesine ve ticaret burjuvazisinin hakim olmasına yardım etmiştir. Aydın bürokratlar soyut devrimciliklerini sürdürürlerse, kötü anıları canlandırıp halka ters düşerler»** *demiş, sivil-asker aydın kadronun öncülüğünde gerçek devrim yapılamayacağını vurgulamıştır. Ancak devrimin işçi sınıfı örgütü öncülüğünde olması gerektiği konusuna açıklık getiremediği için, popülizm çizgisinde kalmıştır.*

Oturumun en olumlu yanı, ayrı kamplarda görünen sosyalist konuşmacıların, «işçi sınıfı örgütünün öncülüğü» ve adı ne olursa olsun, «önümüzdeki devrimci aşamada işçi sınıfının ittifaklar kurması zorunluluğu»nu benimsediklerinin anlaşılmış olmasıdır.

ANT'a haber veriniz!

Bilimsel sosyalizmin rehberliğinde ideoloji ve örgüt birliğinin sağlanması, gerek TİP bünyesinde, gerekse TİP dışında sosyalistler arası tartışmaların olumlu ve yapıcı bir biçimde geliştirilmesiyle mümkündür.

ANT, başta TİP ilçe ve il kongreleri olmak üzere bu yolda Türkiye'nin her yerindeki çalışmalara, oturumlara yer vermeyi bir görev saymaktadır. Ancak haberalma imkanlarımız sınırlı olduğundan, tüm okurlarımızı izledikleri toplantılardan, kongrelerden, oturumlardan haber vermeğe çağırıyoruz. Verilen bütün haberler, yer imkanları oranında, yansıtılacaktır.

Türkiye'de Kooperatif Soygunu

Hilmi ÖZGEN

Yeni Anayasamızın 51'nci maddesine "Devlet Kooperatifçiliğin gelişmesini sağlıyacak tedbirleri alır..." şeklinde bir hüküm konularak büyük umutlar bağlanan ve ortanın solu sözcülerince peleseng haline getirilen kooperatifçiliğin yurdumuzdaki uygulama şekli ile, liberal eğilimli karma ekonomi düzeni içindeki perişan halini ortaya sermeyi gerekli görmekteyiz.

Türk Kooperatifçiliği bugün büyük dalaverecilerin çöreklendikleri birer çıkar yuvası haline gelmiştir. Kooperatiflerin kuruluşu gerçek bir kooperatifçilik inancına ve karşılıklı yardım anlayışına dayanmamakta. Bunlar hazine paralarının belirli kişiler arasında bölüşülmesi için düzenlenmiş cansız ve ruhsuz örgütlerdir. Devlet Plânlama Teşkilatınca yapılan bir araştırma sonuçlarına göre:

"Kredi Kooperatifleri ortaklarının aldıkları kredilere karşılık ödedikleri paraların ortalaması %40-52 oranları arasında değişmektedir..." (Kooperatifçilik sorunları araştırması. Cilt 1, sayfa 124) Keza aynı araştırmanın 125inci sayfasında 1945 yılından itibaren ortakların ödemedikleri borçların yıldan yıla arttığı, 1945 yılında 297 milyon lira olan ortalama borç bakiyesinin 1966 yılında 1 milyar 270 milyon liraya çıktığı gösterilmektedir.

1966 yılı sonunda kredi kooperatifleri ortaklarının vadesinde ödemedikleri borçları toplamı 248 milyon liraya ulaşmakta olup (Sahife 128) 123 sayılı kanunla bu borçlardan 22,5 milyon lira uzun vadeli taksitlere bağlanmıştır. Keza Ziraat Bankası'nın Tarım Satış Kooperatifleri üzerindeki alacaklarından 377 milyon lira 1960 yılında 154 sayılı kanunla konsolide edilmiş (Yani borçlar devletçe kabul edilmiş) olup piyasa fiatlarını düzenlemek maksadıyla kararnamelerle yapılan müdahale mübayaalarından Ziraat Bankası'na borçlu kaldıkları 393 milyon lira da 250 sayılı kanunla ayrıca konsolide edilmiştir. Kooperatiflerin mali durumlarındaki bu batakçılık örneklerine ilerde tekrar dönmek üzere şimdi yurdumuzdaki kooperatiflerin çeşitleri, üye sayıları ve sermayeleri hakkında kısaca bilgi verelim.

Kooperatif Çeşitleri

Yurdumuzda faaliyette bulunan çeşitli kooperatifleri uğraşı konuları bakımından 4 grupta toplayabiliriz:

1. **Tarımsal kooperatifler**
2. **Esnaf Kefalet Kooperatifleri**
3. **Küçük Sanat Kooperatifleri**
4. **Çeşitli Kooperatifler**

Genel görünüşleriyle 4 gurupta toplanan bu kooperatiflerin ortak sayıları ve dağıttıkları krediler bakımından en önemlileri tarımsal kooperatifler olup Ziraat Bankası Kooperatifler Müdürlüğü'nce yayınlanan 1968 yılı çalışma raporundaki rakkamlara göre Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatiflerinin durumlarını şöylece özetlemek mümkündür:

1- Tarımsal Kooperatifler:

A- Tarım Kredi Kooperatifleri:

Ziraat Bankası Kooperatifler Müdürlüğünce yayınlanan 1968 yılı çalışma raporundaki rakkamlara göre bu yıl sonunda yurdumuzda (1.266.168) ortaklı 1936 kredi kooperatifi bulunmaktadır. Bu kooperatifler 62 ilimizdeki 21 bin köyü çalışma alanına almakta olup kooperatiflerin faaliyette bulundukları köylerde yaşayan nüfus miktarları ile kooperatiflere ortak olabilecek aile sayıları ve fiilen kooperatife kayıtlı ortak sayıları 1 No'lu çizelgede gösterilmiştir.

Çizelgede görüldüğü üzere 1968 yılında kooperatife ortak olabilecek aile sayısı olan 2.579.413 aileden ancak yarısı, yani 1.266.168 kişi ortak olmuş ve diğer çiftçiler kredi bakımından devlet yardımlarının dışında kalmıştır.

1945 yılından itibaren ortak sayılarında büyük bir ilerleme olduğu görülmekte ise de, aşağıda açıklanacağı üzere dağıtılan kredi miktarları aynı oranda yükselmemiştir. 1968 yılında kredi kooperatifi ortaklarına açılan krediler toplamı 3,5 milyar Liraya ulaşmakta olup, aşağıdaki çizelgede görüleceği üzere, bu kredilerin %35,6'sı 3.000-7.500 Lira arasında kredi alan orta halli vatandaşlara, 329 milyon lirası da sadece 17.000 varlıklı kişiye dağılmaktadır.

2 No'lu çizelgede görüldüğü üzere, 446 bin ortak sadece 304 milyon lira kredi alırlarken, 17 bin mutlu ortağın 329 milyon liralık krediyi bölüşmeleri oldukça adaletsiz bir bölüşme ise de, hakikatte bu vatandaşların ellerine çizelgede gösterilen paralar da geçmememktedir. Şöyle ki:

SÖMÜRÜLEN KÖYLÜ
— Kooperatif kimin için? —

Kredi Kooperatifi ortakları yıllardan beri kooperatife borçlandıkları paraları her yıl yatırmış ve yeniden almış gibi görünerek bu rakkamlar kabartılmakta olup gerçek durumda bu kredilerin ancak yarısı veya üçte biri ortakların cebine girmektedir. 1968 yılında ortaklara dağıtıldığı anlaşılan 3,5 milyar liranın 1,7 milyar lirası 1967 yılından devreden kredi bakiyeleri olup yıl içinde yeniden verilen krediler toplamı sadece 1 milyar 741 milyon liradır. Bu suretle 3,5 milyar liraya ulaşan kredilerden sene sonunda 1,5 milyar lirası tahsil edilerek geri kalan 2 milyar lira 1969 yılına devredilmiştir.

ÇİZELGE I

Kredi Grubu TL.	Ortaklarına Genel Kredileri TL.	Genel krediye % oranı	Ortak Sayısı
1- 1000	304.065,921	8.7	446.420
1001- 3000	916.719.129	25.9	457.608
3001- 7500	1.260.873.520	35.6	264.988
7501- 15000	721.195.237	20.4	72.862
15.001-25.000	329.129.129	9.4	17.054
Kredi kullanmayan	—	—	9.666
Toplam	3.531.982.936	100.-	1.268.598

ÇİZELGE II

Yıllar	Kooperatif Bölgesindeki Nüfus Sayısı	Bu nüfus içinde ortak olabilecek çiftçi ailesi sayısı	Kooperatifle re kayıtlı ortak sayısı
1945	5.203.641	525.870	223.672
1950	7.811.015	877.270	438.410
1960	13.308.436	1.786.260	937.696
1965	16.258.175	2.151.000	1.091.182
1966	17.193.653	2.282.605	1.153.217
1967	17.801.417	2.456.531	1.225.274
1968	17.891.239	2.579.413	1.266.168

Bütün hayatlarını tütün ya[illegible]
tifler yoluyla ürünlerini [illegible]

Yıldan yıla kabaran bu bakıyeler [illegible] köylünün altından kalkamıyacağı [illegible] lara ulaşınca Devlet Baba borçların [illegible] yoluna gitmekte ve 1960 yılında [illegible] gibi özel kanunlar çıkarılarak konsolide [illegible] len banka alacakları Merkez Bankasına [illegible] redilmektedir Yukarıda değindiğimiz [illegible] Ziraat Bankası'nın kredileri borçluların[illegible] alacağı 377 milyon lira 154 sayılı k[illegible] konsolide edilmiş, tarım satış kooper[illegible] üzerindeki 393 milyon liralık alacakla[illegible] 250 sayılı kanunla konsolide edilmiştir. [illegible] tan sonra da aynı batakçılık devam [illegible] daha önce yapılan tasfiyelerle 10,6 [illegible] liraya inen vadesi geçmiş alacaklar ye[illegible] aşağıdaki çizelgede görüleceği üzere, [illegible] yılına kadar her yıl üzerine yenileri [illegible] nerek 577,8 milyon liraya ulaşmıştır[illegible]

Yıllar	Vadesi geçen alacaklar TL.	Tahs[illegible] TL.
1930-1960	10.645.128	624.7[illegible]
1961-1964	23.728.951	1.969.4[illegible]
1965	17.766.382	4.706.5[illegible]
1966	31.056.355	11.712.66[illegible]
1967	121.695.313	99.515.9[illegible]
1968	372.951.785	—
Toplam	577.843.914	118.529.[illegible]

Bu görünüşü ile Ziraat Bankası'nın [illegible] tığı çiftçi kredilerinin %50'si her 10 [illegible] bir kere konsolide edilerek eski borçla[illegible] linmekte ve bu yağmada politik [illegible] güçlü ve becerikli kişiler büyük voliler [illegible] tarak küçük çiftçiler gittikçe kabaran [illegible] yükünün altında ezilmektedirler.

B- Tarım Satış Kooperatifleri:

1936 yılında 2834 sayılı kanunla k[illegible] Tarım Satış Kooparatifleri ve bunların [illegible] larında kurdukları Kooperatif Birlikler[illegible] ruluş yılından itibaren gelişerek [illegible] çizelgede görüleceği üzere 1968 [illegible] 188.623 ortaklı 418 kooperatife yük[illegible]

Gerek kapitalist ülkelerde, gerekse sosyalist kuruluş halindeki ülkelerde en yaygın üretim ve dağıtım ünitelerinden biri de, kooperatiflerdir. Ancak her iki sistemde bu kuruluşların işleyişleri, sınıfsal yapılarına göre farklılıklar arzeder.

Örneğin sosyalist kuruluşta kooperatifçiliğin fonksiyonunu Stalin şöyle açıklamaktadır: «Köylülük, durumu gereği sosyalist değildir. Fakat o, zorunlu olarak, sosyalist gelişme yoluna girmelidir ve girecektir. Çünkü köylülük için sefalet ve yıkımdan kurtulmak üzere proleterya ile ittifaktan başka, sosyalist sanayi ile ittifaktan başka, köylülüğün kitle halinde kooperatiflere katılmasıyla köylü ekonomisinin sosyalist gelişmenin genel yoluna girip onun bir parçası haline gelmesinden başka bir çıkaryol yoktur ve olamaz... Hegemonyayı sosyalist sanayi elinde tutarken köylü işletmelerinin kitle halinde kooperatiflere katılması ne demektir? Bu, küçük köylü meta ekonomisi, yeni gelişme yoluna, sosyalist kuruluş yoluna girmek üzere, köylüleri kitle halinde mahva sürükleyen eski kapitalist yolu terk ediyor demektir.» (Leninizmin İlkeleri.)

Kapitalist ülkelerde ise, kooperatifler, kapitalist sınıfın çıkarına tam bir yağma ve soygun örgütü haline getirilmiştir. Sistemin kurallarına göre işlemektedir. Yoksul küçük üreticiler ve son tüketiciler, bu kooperatiflerin yönetimine katılamamakta, üstelik ortak bulundukları bu kuruluşlarca soyulmaktadır. Nitekim Türkiye'de kredi kooperatifleri tüccar, tefeci, aracıların, üretim kooperatifleri ise orta ve büyük tarım işletmecilerin elindedir. Aşağıdaki inceleme, Türkiye'deki kooperatifçiliğin içyüzünü rakamlarla ve belgelerle ortaya koymaktadır.

ANT

...bağlamış olan üreticiler koopera-...dirme imkanına sahip değildir.

Yıllar	Birlik Sayısı	Kooperatif Sayısı	Ortak Sayısı
1937	3	15	12.187
1940	8	49	66.110
1945	8	72	104.912
1950	10	131	130.468
1955	13	189	143.381
1960	15	214	160.769
1961	15	215	156.257
1962	15	215	153.072
1963	14	223	152.455
1964	13	223	142.545
1965	13	231	148.113
1966	14	249	158.213
1967	15	261	170.027
1968	25	418	188.623

Öte yandan 1968 ve 1969 yıllarında yeniden 10 Birlik daha kurulmuş olup bu Birliklerin adları ve çalışma alanları aşağıda gösterilmiştir:

1- *Ankara Elma Kooperatifleri Birliği*
2- *Gaziantep Üzüm Kooperatifleri Birliği*
3- *Güneydoğu Zeytin Kooperatifleri Birliği*
4- *Güneydoğu Bakliyat Kooperatifleri Birliği*
5- *Güneydoğu Kırmızıbiber Koope. Birliği*
6- *Mersin Yer Fıstığı Kooperatifleri Birliği*
7- *Bursa Şeftalı Kooperatifleri Birliği*
8- *Antalya Narenciye Kooperatifleri Birliği*
9- *Ankara Patates Kooperatifleri Birliği*
10- *Ankara Yaşsebze Kooperatifleri Birliği*

Ölü Kuruluşlar!

Kağıt üzerinde çok parlak faaliyetler olarak gösterilen bu kuruluşlar diğer Birlikler gibi ölü olarak doğmuş ve ölü olarak yaşamaya mahkûm müesseselerdir. Nitekim daha önceki yıllarda aynı iyimser maksatlarla kurulup tasfiye haline geçen 2 kooperatifler Birliği ile Kırkağaç, Bozdoğan, Uşak, Geyve İznik Marmaris, Nizip, Kilis, Oğuzeli Gaziantep, Besni Kooperatifleri mali yüklenlerini yerine getiremediklerinden tasfiye haline dönmüşler ve Ziraat Bankası'nın 7 milyon lirasını batıran İstanbul Yaş Meyva ve Sebze Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin tasfiyesi 9 yıldan beri uzayıp gitmiştir Diğer Kooperatiflerin tasfiyeleri de yıllarca sürecek, bir yığın pistonlu adam "Tasfiye Kurulu"ndan maaşlar alacak, tahsil edilemiyen alacaklar, tahsil edilebilirmiş gibi davalar açılıp avukatlara ve hukuk müşavirlerine maaşlar ödenecek, mahkemeler lüzumsuz işgal edilecek ve 10 yılda bir kere çıkarılacak yeni bir konsolidasyon kanunu ile bu kooperatiflerin borçları devletçe kabul edilerek Merkez Bankası'nın sırtına yüklenecek...

Nitekim Ziraat Bankası Kooperatifler Müdürlüğü'nün çalışma raporundaki rakkamlara göre, Ziraat Bankası bu birliklerin ve kooperatiflerin ayakta durabilmeleri için 1960 yılında açtığı 880 milyon liralık plasmanları 1969 yılında 2 milyar liraya çıkarmış ve 1968 yılı sonunda birliklere ve kooperatiflere açtığı plasmanlardan:

Ortaklara açılan kredilerden	**191,7 M.TL**
Destekleme mübayalarından	**1.809 M.TL.**
İştiraklara yardımlardan	**40 M.TL.**
Tesis kredilerinden	**44 M.TL**
Levazım ve ihtiyaç maddelerinden	**42 M.TL.**

Toplam olarak 2.127 milyon liralık banka alacakları birliklerin ve kooperatiflerin üzerinde kalmıştır.

Yukarıda değinildiği üzere, 27 Mayıs devriminden sonra çıkarılan 154 ve 254 sayılı kanunlarla toplam olarak 671 milyon liralık banka alacaklarının konsolide edilmesi gibi, 1970 yılından sonra çıkarılacak yeni kanunlarla bu 2 milyar liranın 1 milyar lirası bağışlanacak ve doping iğneleriyle ayakta tutulmaya çalışılan kooperatifler halk kitlelerine canlı kuruluşlar gibi gösterilmeye çalışılacaktır.

C - Diğer tarım kooperatifleri:

Çalışma alanları çok geniş olan Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatiflerinin dışında belirli ürünler üzerinde bölgesel faaliyetlerde bulunan diğer bazı kooperatifler daha mevcuttur ki, bunlar aşağıda gösterilmiştir.:

1- Pancar Ekicileri Kooperatifi
2- Çay Kooperatifleri
3- Balıkçılık Kooperatifleri
4- Sulama, Toprak Muhafaza ve Arazi Islâh Kooperatifleri
5- Köy Kalkınma Kooperatifleri

Kişisel Çıkar Hesabı

Bunlar içinde en canlı, ortaklarına faydalı kooperatifler Pancar ekicileri kooperatifleri olup, bunlar, kuruluşlarından itibaren Şeker Şirketinin ciddi murakabe ve kontrolu altında işletilmeye başlanmış, tohumluk dağıtımı, ekim alanlarının tesbiti, ürünlerin anbarlara teslimi ve kredi muameleleri düzenli bir şekilde devam etmiştir.

Sulama, toprak muhafaza, arazi ıslahı gibi çok önemli konularda çalışmak üzere kurulan kooperatifler ise bölge tarım müdürleriyle tarım teknisyenlerinin şahsi gayretlerine ve kişisel tutumlarına göre yer yer başarılı faaliyetler göstermekte olup henüz deneme safhasında olan bu kooperatifler hakkında şimdiden fikir yürütmeyi erken bulmaktayız. Fakat liberal ekonominin bütün yurttaşlara telkin edilen "kişisel çıkar" ilkelerine dayanan, imece çalışma gayretini teşvik etmeyen ferdiyetçi felsefesi içinde bu iyi kuruluşların da, zamanla dejenere olmasını doğal görürüz.

Gelecek Hafta

Esnaf ve Küçük Sanat Kooperatifleri

Kooperatiflerin yönetiminde köylü değil, aracı-tefeci takımı söz sahibidir, köylü ortağı olduğu kooperatif vasıtasıyla da katmerli sömürülmektedir.

Mao'ya göre "Milli Burjuvazi,, nedir ?

"...Milli burjuvazi, toprak ağası sınıfından daha az feodal ve komprador sınıfı kadar da komprador değildir. Yabancı sermaye ile ve Çin'in toprak çıkarları ile daha sıkı bağları olan kısım, milli burjuvazinin sağ kanadını meydana getirir; ve biz şu an için onun değişip değişmeyeceğini araştırmayacağız. Mesele, (Emperyalizm ile) böyle bağları pek az olan veya hiç olmayan kısımlardan doğmaktadır. İnanıyoruz ki, Çin'in sömürge haline getirileceğinin tehdit edildiği yeni durumda, bu kısımlar, tutumlarını değiştirebilirler. Değişme, bocalama ile belirecektir

"Onlar bir yandan emperyalizmden nefret etmekte, ve diğer yandan köklü bir devrimden korkmakta, ve ikisi arasında bocalamaktadırlar... Milli burjuvazinin genel niteliği, bocalamaktır. Fakat mücadelenin belirli bir aşamasında, bir bölüm (sol-kanat) bizimle birleşebilir ve bir başka bölümü bocalayarak tarafsızlığa kayabilir.

"...Yarı sömürge ülkelerin başlıca politik ve ekonomik özelliklerinden biri, milli burjuvazinin güçsüzlüğüdür. Emperyalistlerin onları tehdit etmeye cüret etmesi tamamen bundandır, ve bu sebeple onların en tabii niteliklerinden biri emperyalizmden nefrettir. Şüphesiz ki, kâr etmek şöyle dursun, emperyalist toprak ağalarının ve kompradorların, onları geçici bir yemle kandırmalarını kolaylaştıran unsur tamamiyle milli burjuvazinin zayıflığıdır ve bundan dolayı (bu sınıf) tam devrimci değildir, ama gene de bugünkü şartlar altında milli burjuvazi ile, toprak ağası ve komprador sınıflar arasında hiçbir fark olmadığı söylenemez." (Emperyalizmle Mücadele, Mao Çe Tung, Sol Yayınları)

"Orta burjuvazi - Bu sınıf şehirde ve köyde Çin'in kapitalist üretim ilişkilerini temsil eder. Milli burjuvazi anlamında kullanılan bu orta burjuvazi, Çin devrimine karşı çelişik bir tutum içindedir. Şöyle ki: Dış sermaye ile savaş ağalarından şamar yedikçe devrim gereğini duyar ve emperyalizme ve savaş ağalarına karşı, devrimci hareketten yana çıkar; içerde proletarya devriminde partizan bir rol alınca ve uluslararası proletaryanın desteği kazanılınca, büyük burjuva sınıfına geçebilme arzusunun gerçekleşmiyeceğini hisseder ve devrime karşı kuşkulu bir tavır takınır. Politik bakımdan tek bir sınıfın, milli burjuvazinin hükmü altında bir devlet kurulmasından yanadır.

"...Fakat, kendi hakimiyeti altında bir devlet kurma amacı uygulanabilir değildir, çünkü bugün dünyada iki büyük kuvvet, devrim ve karşı-devrim nihai bir mücadeleye girişmiş bulunuyorlar. Ara sınıflar hiç şüphe yok ki ikiye ayrılacak, bir kesimi sola dönüp devrime, diğer kesimi sağa dönüp karşı-devrime katılacaktır. 'Tarafsızlara' artık yer yoktur. Bu sebeple, Çin orta burjuvazisinin başrolü oynayacağı bir 'tarafsız' devrim ham bir hayaldir." (Teori ve Pratik - Mao Çe Tung, Sol Yayınları.)

ANT'ın «Milli Burjuvazi» Anketi

Anadolu burjuvazisi milli burjuvazi mi ?

1- a) İşletmenin sermayesi, 500.000.—
b) İşletmenin yaptığı iş, Sıhhi Tesisat
c) İşletmenin türü (~~kişiye bağlı~~/kollektif/~~limited/komandit/Anonim~~)
d) " merkezi, İzmir
e) " şubeleri. İzmir- Karşıyaka - İzmir Merkez.

2- Ortak Pazara Türkiye'nin girmesi konusunda düşünceniz:
a) Olumlu . .X.
b) Olumsuz . . .

İŞTE ANADOLU BURJUVAZİSİNİN BİR ANKET CEVABI

Gerek politik, gerekse ekonomik yönüyle geçen yıl birdenbire büyük önem kazanan Türkiye Odalar Birliği'nin **"Seçim Kongresi"** *nihayet geçen hafta yapılmış ve geçen dönemde Anadolu burjuvazisi, bazı çevrelere göre* **"milli burjuvazi"** *adına ortaya çıkarak büyük başarı elde eden Prof. Necmeddin Erbakan grubu bu kez kesin yenilgiye uğramıştır.*

Geçen defa Odalar Birliği Yönetim Kurulu'nun tamamını ele geçiren Erbakan'cılar, bu defa onda bir oranında oy alabilmişler ve yönetimi hükümetin empoze ettiği Medeni Berk başkanlığındaki ekibe kaptırmışlardır.

Hatırlanacağı üzere Prof. Necmeddin Erbakan uzun yıllar Türkiye Odalar Birliği Genel Sekreterliği'ni yapmış, ancak Odalar Birliği'ne islam ideolojisini benimsemiş kimseleri doldurduğu ve büyük kentlerin burjuvazisine cephe aldığı için bu görevden uzaklaştırılmıştı.

Erbakan, bu tasfiyeden sonra boş durmamış, Anadolu'yu kent kent, kasaba kasaba dolaşarak büyük taraftar kitlesi sağlamış ve geçen yıl yapılan Odalar Birliği Kongresi'nde büyük sermayenin temsilcisi Sırrı Enver Batur'u yenerek yönetimi ele geçirmişti. Ancak Erbakan'ın bu başarısı, büyük kentlerin burjuvazisi için ağır darbe olmuş, bunun üzerine hükümet seçimleri geçersiz saymış, polis zoruyla eski yöneticileri birliğin başında tutmuştu.

Odalar Birliği'nin başından zorla uzaklaştırılan Necmeddin Erbakan bunun üzerine işbirlikçi sermayenin güvenilir adamı Demirel'e karşı politik alanda mücadele açmış, AP'den adaylığı veto edilince, bazı Anadolu işadamlarının desteğiyle bağımsız olarak Konya'dan seçime katılmış ve parlamentoya girmeye muvaffak olmuştur.

Erbakan, seçim kampanyası sırasında, Türkiye'de artık masonların temsil ettiği işbirlikçi burjuvazi ile, islam ideolojisini benimsemiş Anadolu burjuvazisi arasında kesin mücadele başladığını, şimdiye kadar Odalar Birliği'nin elindeki nimetlerden sadece büyük kentler burjuvazisinin yararlandığını, Anadolu burjuvazisine kredi ve ithalat kotası imkanları tanınmadığını açıklamış, hatta parlamentoya girdikten sonra bu teşhislerde "sol" ile birleşen Anadolu burjuvazisini temsil edecek bir siyasi parti kurmaktan bahsetmiştir.

Türkiye'nin sınıf yapısı üzerine ayrıntılı incelemeler olmadığı için, Erbakan'ın çıkışı, milli burjuvazinin varlığını ve devrimci eğilimini gösterir gibi olması bakımından sol çevrelerde de büyük ilgi uyandırmıştır.

Bu itibarla, Erbakan Grubu'nun Anadolu burjuvazisi adına 5 Ocak'taki Odalar Birliği Kongresi'nde alacağı sonuç, milli burjuvazinin gücünü ortaya koymak bakımından bir değerlendirme fırsatı sayılmıştır.

Ne var ki, Erbakan'ın bütün iddialı konuşmalarına rağmen, sonuç beklendiği gibi olmamış, 577 delegenin katıldığı oylamalarda hükümetin adayı Medeni Berk 467 oy alırken, Erbakan listesinde en yüksek oyu 48 oyla İstanbul delegesi Mustafa Kopuz alabilmiş, diğerlerinin oyları ise 27 ile 35 arasında değişmiştir.

Bir sene içindeki bu büyük düşüşün nedenini, Prof. Erbakan, kongreye gönderdiği iki sayfalık protestoda şöyle izah etmiştir: Kongrede seçimlerin eski delegelerle yapılması gerekmektedir. Oysa seçimler, 1970-72 devresi delegeleri tarafından yapılmıştır.

Fakat bu itiraz pek inandırıcı değildir. Zira, Anadolu burjuvazisi Erbakan'ın iddia ettiği gibi bilinçli bir mücadeleye girişmişse, yeni delegelerini de aynı şekilde bilinçli üyelerden seçmiş olması gerekirdi. Oysa, Anadolu odalarından gelen delegeler de bu defa hükümetin adaylarına oy vermişlerdir.

Bir başka izah şekli ise, hükümetin delegeler üzerinde ağır baskı yapmış olmasıdır, ki bu ihtimal akla daha yakın gelmektedir. Zira, Erbakan yönetimi ele aldıktan sonra en önemli koz, yani kota tahsis yetkisi Odalar Birliği'nin elinden alınmış ve Ticaret Bakanlığı'na verilmiştir. Bu defa kongreye gelen delegelere, hükümetin adayları seçildiği takdirde kota tahsis yetkisinin tekrar Odalar Birliği'ne verileceği söylenmiştir. Nitekim, hükümetin adayları kazanır kazanmaz, bu yetki derhal Odalar Birliği'ne iade edilmiştir.

Ancak Erbakan'ın bütün iddialarına rağmen Anadolu burjuvazisinin kendi çıkarlarını işbirlikçilikte görmekte olduğu geçen hafta kongre sırasında uyguladığımız bir anketle meydana çıkmıştır.

25 milyonluk anonim şirketlerin temsilcilerinden Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelmiş 10 bin, yada 100 bin lira sermayeli küçük kasaba işletmecilerine kadar her çeşit delegeye dağıttığımız yazılı anket sorularına verilen cevaplar ve Ortak Pazar, yabancı sermaye, dış ticaret, milli sanayiin geliştirilmesi konusunda açıklanan bu görüşler, Anadolu burjuvazisinin KENDİ SINIFSAL MENFAATLERİNİ İŞBİRLİKÇİLİK YÖNÜNDE GÖRDÜKLERİNİ *göstermiştir.*

Anket sonuçları

Ortak Pazar'a Türkiye'nin girip girmemesi konusunda anket uygulanan delegeler, kendi çıkarlarını hiçbir şekilde göz önüne almadan **"Ortak Pazar'a girilmesi"** yolunda cevap verdiler. Ankete katılanlardan yüzde 74.09'u Ortak Pazar'a girilmesi konusunu olumlu karşıladıklarını belirttiler, Ayrıca, yüzde 10'u işaretle bu tercihi yapmak yerine **"Evet, Ortak Pazar'a girme zarureti vardır. Kesin olarak fayda mülahaza ediyorum. Mutlaka girilmesi gereklidir"** gibi pekiştirici açıklamaları da yapmaktan geri durmadılar. Olumlu karşılayanlar arasında yeni seçilen yönetim kurulu üyesi Selahattin Çanga, (Ankete isim açıklamak zorunluluğu koyulmamıştı. Yalnız bazı delegeler isim verdi. Değerlendirmelerde isim üzerine az örnek vermemiz bundan doğacaktır) ve Odalar Birliği'nin üç yıllık süre için seçilmiş olan Kongre Başkanı Ziya Alp de bulunmaktadır.

Ortak Pazar'a girmeyi olumsuz bulanlar, ankete cevap verenlerin yüzde 24.69'udur. Bu bölümde cevap verenlerden bir kısmı, **"Henüz erken"**, **"Bugün için erken"** gibi açıklamalarıyla olumlu görenlere yaklaşmaktadırlar.

Ortak Pazar'a girmeyi olumsuz görenlerin ortak niteliklerinden biri de, dış ticaret, milli sanayiin geliştirilmesi ve yabancı sermaye konusunda da olumlu yaklaşımlar getirmeleridir. Olumsuz görenlerden Manisa'lı pamuk, zeytin, çırçır işleriyle uğraşan ve zeytinyağı fabrikası bulunan 1 milyonluk yatırım sahibi Muvaffak Gürsoy görüşünü şöyle açıklamıştır:

"Ortak Pazar'a girmek, sanayi mamulleri ve küçük sanatlarla uğraşan kitleleri ezecek bir yönde gelişecektir."

Milli sanayi

Anket uyguladığımız işletmeciler, **"milli sanayiimizin geliştirilmesi"** konusundaki soruya, ayrıntı-

KONGREDE HADİSE ÇIKARAN ERBAKAN'IN FEDAİSİ
— Kuvvet denemesi oy hesabında fiyasko verdi —

MEDENİ BERK
Büyük sermayenin adamı

larına diğer sorulardan daha fazla inerek cevap verdiler.

Hükümetin kredi politikasını değiştirip özel teşebbüs lehine geliştirilmesiyle, halka açık holdinglerde halk tasarruflarının toplanmasının milli sanayii geliştireceği görüşüne ağırlık verdiler. Tek tek bunların ikisinin uygulanması yada bunlara yabancı sermaye desteğinin de eklenmesiyle milli sanayiimizin geliştirileceğine inananlar, cevaplayanların yüzde 84.1'ini meydana getirdiler.

Bunların bütün cevaplar içerisinde dağılımı ise, şöyledir: Yüzde 24.1'i hükümetin kredi politikasının özel teşebbüs yararına değiştirmesiyle, yüzde 26.6'sı halka açık holdinglerde toplanan halk tasarruflarıyla, yüzde 14'ü bunların ikisinin bir arada uygulanmasıyla, yüzde 14.4'ü ise, bu ikili uygulamaya yabancı sermaye desteğinin de katılmasıyla milli sanayiin gelişeceği inancındadırlar.

Bir anket cevaplayıcı, bu konunun sadece yabancı sarmayenin desteğiyle gelişeceğini açıklarken, biri de bu konuda görüşü olmadığını söyledi. Çıkaryolu daha başka çözümlere bağlayıp özel açıklama yapanlar, yüzde 14.2'lik bir gruptur.

Dış ticaret

Hükümetin dış ticaret konusundaki politikası ise, aynı oranda delege tarafından olumlu karşılanırken, aynı oranda delege tarafından da uygun görülmedi. Delegelerin yüzde 42.2'si olumlu, yüzde 42.2'si olumsuz olduğu kararına vardılar. Yüzde 4.4'ü bu konuda görüşleri olmadığını açıklarken, yüzde 13.3'ü kendilerine göre yollar önerdiler.

Bu bölümde yapılan öneriler şunlardır:

☐ **Tüketim maddelerinden mümkün olduğu kadar kaçınan bir dış ticaret politikası uygulanmalıdır.**

☐ **Mümkün olduğu kadar ihracata yönelip liberasyona girmek gereklidir.**

☐ **Plan ve programda hemayar ülkelerin ölçüleri esas alınmalıdır.**

Dış ticaretin daha verimli hale getirilmesi konusunda sorulan soruya cevap olarak bazı delegeler, geliştirici olmayan öneriler yaptı.

Yabancı sermaye konusunda düşünceleriyle ilgili olarak verdikleri cevaplarla Türkiye burjuvazisi, düşüncesizliklerini ve işbirlikçiliklerini ortaya koymaktadırlar. Cevaplardan yüzde 57.8'i bugünkü mevcut durumun iyi olduğu yada yabancı sermayenin daha fazlalaşması gerektiği görüşündedirler. Yabancı sermayenin belli şartlarla kısıtlanması görüşünde olanlarsa, cevap verenlerin yüzde 42.2'sini meydana getirmektedir.

İşbirlikçilik eğilimi

Erbakan'ın aksi iddialarına rağmen, özellikle Ortak Pazar'a girme, yabancı sermayeye daha fazla imkan tanıma yolundaki istekler, Anadolu burjuvazisinin işbirlikçiliğe, tekelci kapalizmle bütünleşmeye eğilim göstermesi bakımından ilginçtir.

Ancak, Mao Çe Tung'un yukarıdaki alıntıda da belirttiği gibi **"MİLLİ BURJUVAZİNİN GENEL NİTELİĞİ BOCALAMAKTIR. FAKAT MÜCADELENİN BELİRLİ BİR AŞAMASINDA, BİR BÖLÜM (SOLKANAT) BİZİMLE (DEVRİMCİLERLE) BİRLEŞEBİLİR VE BİR BAŞKA BÖLÜMÜ BOCALAYARAK TARAFSIZLIĞA KAYABİLİR."**

Bu bakımdan, kısa zamanda ve belli sayıda işadamıyla yaptığımız bu anketin sonuçlarıyle yetinmeyerek, ve yargıya varmakta acele etmeyerek ANT'ın geçen sayısındaki çağrının ışığında, **"içinde bulunduğumuz ortam hakkında, derinlemesine bilgi elde etme"** yönünde hareket etmeliyiz.

Bundan sonraki çalışmalarımızda, Türkiye'de bir milli burjuvazinin varolup olmadığını, var ise niteliklerinin neler olduğunu sürekli araştırmalı, ittifaklar politikamız içerisindeki yerini sağlıklı biçimde saptamalıyız.

FELSEFE: Felsefe sözcüğünün temeli Yunancadır. Filia (sevgi) ve sofia (bilgi) sözcüklerinden oluşur. (filozofia).

Felsefe, evreni, tabiatı ve bütün oluşumları incelemek ister. Felsefe en genel meseleleri inceler, **«Daha az genel olan meseleler, bilimler tarafından incelenir, Öyleyse felsefe bilimlere dayanmak ve onlara bağlı olmak anlamında, bilimlerin uzantısıdır.»**

Bütün sosyalistlerin bilmek zorunluluğu açıktır. Çünkü, **«felsefe emekçilere mücadelelerini aydınlatan ışığı getirir.» «Marksizm, proletaryanın bilimsel felsefesidir.»**

«Marksizm, diyalektik materyalizm felsefesine ve metoduna sıkı sıkıya bağlıdır. Şu halde marksizmi iyi anlamak ve burjuva teorilerinin iddia ve kanıtlarını çürütmek için olduğu kadar, etkili bir siyasi mücadeleye girişmek için de bu felsefeyi ve metodu incelemek zorunludur.»

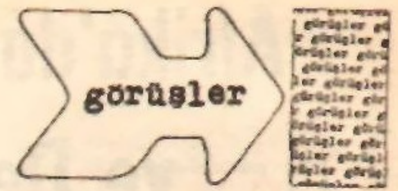
Devrimci teori olmadan devrimci pratiğin olmayacağı ve devrimci teorinin felsefi temellere dayandığı bilindiğine göre, felsefe bilmek gereği bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bugüne dek tüm dünyada felsefe adına öne sürülmüş olan bütün görüşleri, ayrıntılarına kadar incelemeğe gerek yoktur. Ancak bütün felsefi görüşler arasında yanlışa düşmeden doğruyu bulabilmek için bilmemiz zorunlu olanları sıralamak ve bunlar arasında **diyalektik materyalizmi** *iyi incelemek gerekir.*

Genel olarak iki felsefe ve iki de yöntem (metod) vardır. İki felsefeden biri, materyalizm, öbürü idealizmdir. İki metod ise **«diyalektik»** *ve* **«metafizik»***tir. Başlıca felsefi görüşleri bu iki felsefe ve iki yöntemi belirleyerek incelemek mümkündür.*

Diyalektik Materyalizm diye adlandırılan Marksizmle dünyayı açıklamaya yöneldiğimiz anda mutlaka bilmek zorunda olduğumuz bir konu da **ekonomi politiktir.**

Bu sütunda önce felsefi terimler yer alacak ve hemen ardından ekonomi politik alanındaki önemli sözcükler açıklanacaktır.

ANT Büyük Bir Örnek Verdi

Yıllardır mücadelesini izlediğimiz ve zaman zaman hatalar yapmakla birlikte genel tutumunu benimsediğimiz ANT'ın dördüncü mücadele yılına girerken yaptığı özeleştiri ve hemen ardından sunduğu atılım programı, bütün sosyalistlere örnek olacak mükemmelliktedir. Türkiye'nin basın tarihinde ilk defa bir sosyalist derginin, sosyalizmin vazgeçilmez ögelerinden olan "özeleştiri"yi kendi yayınına uygulaması, sol kadrolarda olumlu bir çığırın başlangıcı olmalıdır.

ANT'ın atılım programı, bugüne kadar sosyalistlerin duydukları ihtiyaçlara cevap verebilecek niteliktedir. Ancak bu konuda kesin eleştirilerimizi, programın uygulanmasından sonra yapmamız hiç şüphesiz daha yerinde olacaktır. Bu arada, ANT'ı izleyen bir sosyalist olarak kendimizi de eleştirmemiz gereklidir. Gerçekten de, üç yıllık mücadelesi boyunca ANT çokluk yalnız bırakılmış, en azından satışının denetlenmesi, abone kampanyasının teşvik edilmesi görevi dahi okurların çoğunca yerine getirilmemiştir. Bir ANT okuru olarak, diğer ANT okurlarını da bu atılımı desteklemeğe çağırıyorum.

HÜSEYİN NALÇACI
(Öğrenci - Aksaray)

Asker Sivil Bütün Gençlere...

Haksız servet edinenler dururken, iktidarın her yıl açık veren bütçeleri denkleştirmek için fakir halkın keselerine el uzatması, zam vasfını da aşarak bir "gasp" niteliği almıştır. Ben ki ömrünün otuz senesini yurt savunması ile geçirmiş emekli bir albayım. Her geçen gün kifayetsizliği artan gelirim karşısında dört yıldır iş aramama rağmen iktidara uşaklık belgem olmadığından bu isteğimi tahakkuk ettiremedim. Bir ülkede eğitim, adalet, vergi seçim, çalışma, kazanç sistemleri laçka ise buradaki düzene "bozuk" denir. Bu çürümüşlüğü gören sayın senatör Cemal Madanoğlu, "Sözüm sömürüp duranlara değil, somurtup oturanlara... Atatürkçü güçler birleşsin" diyor.

Günümüzde mevcut olmayan komünistleri tutmak için beslenen dernekler, ilim yayma cemiyeti adı altında irtica yuvaları, devlet hazinesine ve halka kazık atmak için gayrimilli ticari şirketler, Atatürkçü gençliği sindirmek ve milleti karanlıkta tutmak için çeşitli örgütler mevcut iken paşamızın bu beyanatını, üzülerek ifade edeyim ki, yetersiz buldum. Halk düşmanlarını zararsız hale getirmek laf ile değil, er gibi o biçim çalışmakla mümkündür. Büyük Atatürk'ün millet neferliğini saltanat paşalığına tercih edişi gibi... Büyük Atatürk cumhuriyeti Türk gençliğine emanet ederken asker ve sivil tefriki yapmamıştır. Bu bakımdan asker ve sivil her gence, yurt ve halk sevgisini yüreğinde hisseden daha yaşlılara düşe görev şudur: Milletçe kurtuluşu sağlamak için siyaseti şarlatanlık olarak kabullenenleri sahnei siyasetten silmek için çaba harcamak...

Kokuşmuş düzene yeni bir doku vermek için bir onbaşının çıkmasını beklemek, ayıbın, aczin, korkaklığın en büyüğüdür.

İRFAN ÖZYURTLU
(Emekli Albay-İzmir)

Yasalar Üstünde «Açlık Yasası»

Öğretmen, eğitim şurası toplanmasını istedi, umursamadılar Sesini yürüyüşle duyurmaya çalıştı, duymazlıktan geldiler. **"Düzen bozuk, tam bağımsız Türkiye"** dediler. bakanlık emrine alındılar, sürüldüler, valilerden dayak yediler.

Olanlara **"dur,,** demek zamanının geçmekte olduğunu görünce boykota karar verdiler. Bu hareketler halktan destek gördü. Fakat başta Sayın Orhan Oğuz olmak üzere tüm bakanlıklardan baskı, gerici çevrelerden dayak faslı başladı.

Öğretmenlerin yaptıkları hareket, yasalara aykırı imiş. Peki, meydanlarda, duraklarda devrimcileri kurşunlamak yasalara uygun mu? Nerede gençlerin katilleri?

Öğretmenlerin yaptıkları yasalara aykırıymış. Yasaları hazırlayanların unuttukları bir yasa daha var: O da **"AÇLIK YASASI"** Zaten verdiğiniz maaş 470-600 arası. Çok çok onu kesersiniz. Almanya yolu açık olduktan sonra...

MAKBULE KAYGILI
(Öğrenci - Kadıköy)

Afrika'da Yeni - Sömürgecilik ve Devrimci Mücadeleler

Geçen haftakı ANT'ta, Ortadoğu'daki devrimcı hareketleri inceleyerek emperyalizme karşı bir **«ORTADOĞU DEVRİMCİ ÇEMBERİ»** *kurulmasını önermiştik.*

***2.** Dünya Savaşı'ndan sonra yoğun bağımsızlık ve hatta sosyalizm hareketlerine sahne olan Afrika Kıtası'nın durumu da, bugün en az Ortadoğu kadar büyük önem arzetmektedir. Aşağıdaki incelemede, Afrika'nın genel durumu, devrimci hareketleri ve yeni emperyalizmin oyunları ortaya konulmakta, Afrika'nın tüm kurtuluşu için gerekli çözümyolları gösterilmektedir.*

Afrika'da devrimci hareket 1958-1965 yılları arasında sürekli gelişme göstermiş, aşağı yukarı bütün Fransız-İngiliz sömürgeleri birbiri ardına siyasal bağımsızlıklarını elde etmiş, Afrika çapında bir birliğe gidilme çabalarına girişilmiş, her yana çekilebilen **"sosyalizm"** lafı dillere pelesenk olmuştur. Batı ve Orta Afrika'daki sömürgelerin çoğu ise sürekli bir mücadeleden geçmeden kolayca bağımsızlıklarını elde etmişlerdir. Bunların çoğu Fransız sistemi yada İngiliz sistemi (Commonwealth) içinde kalmışlar, onların kurumlarını olduğu gibi aktarmışlar, çok partili rejimi benimsemişlerdir.

1960'da Kongo'nun bağımsızlığını kazanmasının üstünden bir ay geçmeden, iç savaş yeni sömürgeciler tarafından körüklenmiştir. Fakat Afrika devrimciliğinin bir birliğe kavuşması için çalışmalar buna rağmen sürdürülmüş, 1963'de Afrika Birliği Teşkilatı (OAU) kurulmuştur.

Afrika'da devrimci hareketin ikinci dönemi 1965'te Cezayir'de toplanacak olan Asya - Afrika zirvesinin, *Ben Bella*'nın darbeyle düşürülmesi yüzünden gerçekleşmemesiyle başlamıştır. Bu, Afrika-Asya - Amerika halklarının birliğe yönelmesine indirilen belirleyici bir darbe olmuştur. Bunu Endenozya daki katliam, Afrika'da sayısız gerici darbe izlemiştir. Bu darbeler özellikle Çin Halk Cumhuriyeti ile olan ilişkilere yönelmiş, üçüncü dünya deneyi paramparça edilmiştir.

Bugün Afrika'da 88 dil ve lehçe konuşulmaktadır. Ülkenin gelişim düzeylerinde büyük farklılıklar gözlenmektedir. Kimisi sınıflaşmanın eşiğinde kapitalizm öncesi toplumlar iken (Ekvator yöresi,) kimisi kısmen sanayileşmiştir (Güney Afrika).

Sömürgecilik Afrika'nın bütün toplum yapısını, geleneksel kurumlarını yıkmıştır. Zorla insan çalıştırma metodu uygulanmış, ödenemeyecek vergilerin konması zencilerin şehirlere, madenlere, tarım plantasyonlarına sürüklenip beyazlar için çalışmasına, köy hayatının yoksullaşmasına yolaçmıştır. Afrika halkları, sürekli bir sosyal ve ekonomik kriz alanına hapsolunmuş, moral çöküntü, işsizlik, açlık ve gizli açlığa sürüklenmişlerdir.

İşte bu ortam içinde bazı sömürgeci devletler (İngiltere, Fransa), politik bağlarını koparmadan önce, yeni Afrika'nın kuruluşunu belirlemeye çalıştılar. Politik, ekonomik yapıya Fransız, İngiliz modelini empoze edip kendi eğitimlerinden geçmiş olan **"seçkin çevreler"** yada orta sınıfları ön plana itmeğe çalıştılar. Bu dönemde büyük kitle hareketlerine dayanan bütün hükümetler ise, **"sosyalizmi"** seçtiklerini açıklıyorlardı. (Gana, Gine, Mali, Tanganiyka, Cezayir, B.A.C.) Bunlar sömürgeciliğe karşı olan devrimi, kapitalizme karşı bir devrime dönüştürme zorunluğunu sezen küçük burjuvazinin ilerici kesimini temsil ediyorlardı. Ancak toprak reformu, sanayileşme, yabancı sermayeye karşı çıkma gibi tedbirlerin hiçbirini sonuna kadar götüremediler. Hiçbir dönüşüm kitlelerin örgütlenmesi, katılmasıyla yürütülmedi. Bu yolda girişilen bazı çabalar ise darbelerle önlendi. Birkaç ilerici rejimin dışında devlet yönetimini elinde tutan feodal menşeli bürokrasi, toprak ağalığı, spekülatörler ve tekeller ile ittifakını sürdürdü.

Geri plandakı rejisör ise **"yeni sömürgecilik"**'ti. Yeni sömürgecilik, sözde bağımsız devletlerin dev mali örgütlerce denetimine dayanır. Bu çıkar ortaklıklarının ağırlık noktası ise, Güney ve Orta Afrika'daki maden şirketleridir. Örneğin Lumumba'ya karşı ayaklanan Katanga'da zengin maden yatakları vardı, Nijerya'ya karşı ayaklanan Biafra'da ise zengin petrol rezervleri vardır. Portekiz'in sömürgeleri yüzyıllardır İngiltere'ye rehin edilmiş olup, bağlı olduğu milletlerarası banka grupları ile birlikte İngiliz finans-kapitalinin yarı sömürgesi olmuştur. Belçika'nın Kongo'daki mali egemenliği, İngiliz, Fransız ve Amerikan sermayesiyle bölüşülmektedir. Afrika üzerindeki yeni istila dalgası, mali ve sınai konsorsiyumlar, yardım örgütleri, kurulları gibi uluslararası ajanların arkasından gelmiştir. Emperyalizm ardından sayısız çıbanbaşları, (Aden, Güney Arabistan, Borneo, Kıbrıs, Kongo) bırakmış, ilerici rejimlerin başına musallat etmiştir.

Bağımsızlık hareketleri, ABD sermayesinin Afrika'ya sızışını hızlandırmış, dokuz yılda ABD sermayesi üç misli artmıştır. Batıda maden ocaklarına, maden ve uzay sanayiine hakim olan mali kapitalistler, Asya, Okyanusya, Orta ve Güney Amerika'nın hammaddelerine el koymuşlardır. 1963'de ABD-nin denizaşırı yatırımları 70 milyardır. Tüm sanayi kollarında ve hammadde kaynaklarında tekel kurma ve bu tekeli sürdürme yarışı hızlanmış, işletmelerarası birleşmeler başdöndürücü bir hız kazanmıştır. Afrika'yı dört bir yandan saran dev endüstriler sırtlarını bankalara ve sigorta şirketlerine dayamışlardır. Bunlar, genç devletlerin çoğunun para ve maliyelerini denetlerler. 1960'da Afrika'da ABD yatırımlarının 2/3'ü maden üzerinedir.

Ayrıca ırkçı-faşist rejimlere görünürde karşı çıkılırken, dev şirketler, uluslararası mali kuruluşlar aracılığı ile Rodezya ve Güney Afrika'yı desteklemektedirler. Bunun son bir örneği de, Güney Afrika'dan doğrudan altın alan ilk ülke olmaktan çekinen batılı ülkelerin kendilerine gerekli altını Uluslararası Para Fonu'nun Güney Afrika'da olması ile sağlamalarıdır.

● Afrika bağımsızlık hareketlerindeki çıkmazlar

Birçok ülkenin bağımsızlık hareketini yürüten kadroların önemli kısmı, bağımsızlıktan, beyazların, yerini doldurma, avantajlarından yararlanma, yüksek aylık ve ödenekler, villalar, uşaklar anlıyordu. Bu yüzden birçok ülkede yönetim oligarşilerin eline geçti. Senegal'de şefler ve mezhepler hâlâ etkinliklerini sürdürmektedir. Mali'de şeflerin saltanatı yıkıldı, kitle partisi sosyalist program ilan ettiyse de, bu yönelimi askeri darbe izledi. Birçok ülkede **"yeniden kurulma"** hareketine dönüşen **"kurtuluş hareketi"**'ni tek parti yönetmektedir. Ekonomik, siyasal bunalımlar darbelere yolaçmakta, bunların da çoğu emperyalizm karşısında diz çökmektedir.

Emperyalizme karşı ortak hareket ve aynı hedef (bağımsızlık), çıkar ayrılıklarını ve çelişmelerini bir süre gözden saklamıştı. Ben Bella ve Nkrumah bile bir dönem **"sınıf çatışması tanımayan orijinal sosyalizm"**'den söz etmişlerdi Sonunda işçi-köylü yığınları üzerine somut çalışmalara giriştikleri halde, geç kaldıkları için ikisi de süpürüldüler. Yedi yıl içinde 18 darbe yapıldı. Bugün 10 ülkeyi gerici cuntalar yönetmektedir. Daha önce Gana ve Sierra Leone'de askerler yönetimi statükocu sivillere bıraktı. Bunlar çoğunlukla yabancı eğitimlidir. İçlerinde Fransız ve İngiliz ordularında çalışmış olanlar çoktur. Kimisinin ilk işi Sovyet ve Çin elçiliklerini kapamak olmuştur. Gerici rejimlerde doğan bazı cuntalar ise bilimsel sosyalizmi seçtiklerini ilan etmişlerdir. Bunlar, Sudan ve Brazzaville Kongo'sudur.

Fas ve Fransız gizli polisinin işbirliği ile ortadan kaldırılan Faslı devrimci Ben Barka Afrika'da devrimci hareketin üç görevi olduğunu söylüyordu:

- *Çağdaş sömürge sistemine karşı milli kurtuluş mücadelesinin yönetilmesi,*
- *Yeni sömürgeciliğe karşı kullanılan yöntemleri değiştirme,*
- *Yeni bağımsız ülkelerde ekonomik gelişme ve sosyal devrim için mücadelenin örgütlenmesi.* (Political thought of Ben Barka-Havana 1968)

Tarihi şartlar Afrika'da sömürgeciliğe ve yeni sömürgeciliğe karşı mücadelenin başına işçi sınıfı partisinin değil, diğer partilerin, devrimci grupların geçmesine yolaçmıştır. **"Ulusal kurtuluşla** elde geçen iktidarı tutabilmek için küçük burjuvazinin tek bir şansı vardır: Onu burjuva olmağa iten ...

AFRİKA'DA BALKANLAŞMA

Afrika'da birçok ülke görünürde siyasal bir bütünlüğe sahipken, yapı olarak farklı dilleri konuşan kabilelerden, topluluklardan oluşmaktadır. Bu ülkelerde yeni sömürgecilik kabileciliği kışkırtmakta, onların devrimci birliğe yönelmeleri önlenmekte, iç savaşlar körüklenmektedir. Bunun bir örneği Kongo idi. Şimdilerde ise Nijerya'da emperyalizmin iğrenç oyunları halkları birbirine düşürmektedir. Bugün Biafra nüfusunun yarısından fazlası açlıktan kırılmıştır, savaş sonuçlanmağa yönelmiştir. Bu Balkanlaşmayı körükleyen nedenlerden biri de, yönetimlerin ülke içinde birliği sağlayacak devrimci yönelimleri yerine getirmemeleri, yönetimin belirli kabilelerin şeflerinin eline geçmesidir. Bir yandan yeni-sömürgeciler petrol, maden gibi çıkarlarından ötürü Biafra benzeri bölünmeleri tahrik ederlerken, diğer yandan da bu ülkelerdeki yönetimler halkların devrimci birliğini sağlayacak temele yönelmemekte ve yeni-sömürgeciliğin tuzağına diğer bir şekilde yeniden düşebilecek ortamı yaratmaktadırlar. Bugün Afrika'da çözüm yolu, halkların kardeşliğini ve ortak kavgasını emperyalizme, yeni-sömürgeciliğe karşı yöneltmek, bunun gerektirdiği örgütlenmeleri sağlamak, kitlelere yöneltmektir. Nitekim bu yolda Brazzaville Kongosunda böylesi bir çabaya girişilmiş ve çıkış yolunun ne olduğu ortaya konmuştur. Afrika halklarının devrimci kavgası emperyalizme, yeni sömürgeciliğe ve onun silahı kabileciliğe karşı olacaktır

AFRİKA HALKLARININ YENİ ZAFERİ

Brazzaville Kongosu'nda halk cumhuriyeti kurulması ve bilimsel sosyalizmin rehber kabul edilmesi, emperyalizmin dünya hegemonyasında açılan yeni bir oyuktur. *Bir çok çıkmazdan sonra çözüm yolunun soyut sosyalizm lafazanlıkları ile değil ancak bilimsel sosyalizmin benimsenmesi ile sağlanacağı aşikar olmuştur. Ancak bunu da söylemek yeterli değildir. Bu yeni tecrübe kitlelerle kuracağı somut bağlarla, kitleleri harekete çekerek başarıya ulaşacaktır. Bunlar da bilimsel sosyalizmin ilkeleri çerçevesinde, öncülük yapacak bir örgütün sağlanması ile gerçekleşebilir. Ayrıca bu deneyle, dünya devrimci hareketi de yeni tecrübeler kazanacaktır.*

Yaşasın Afrika halklarının yeni sömürgeciliğe karşı devrimci mücadelesi!

Yaşasın devrimci ideolojinin öncülüğü!

Yaşasın dünya halklarının zaferi!

Yeni emperyalizmin çeşitli oyunlarına rağmen Afrika'da siyah halklar anti-emperyalist ve devrimci mücadeleyi yer yer sürdürmekte, hatta başarıya ulaştırmaktadır.

KAYNAYAN SİYAH KITA: AFRİKA

eğilimleri bir kenera atmak. Bürokratik burjuvaziye dönüşüp aracı nitelikleri kazandığı yada ulusal "yabancı burjuvazi" haline girmeğe kalktığı takdirde, devrimi yadsımış olacak ve yeniden emperyalistlerle işbirliğine girecektir... Demek oluyor ki, ulusal kurtuluş hareketinde kendine düşen görevi hakkıyla yerine getirebilmesi için küçük burjuvazinin bir sınıf olarak intihar etmisi gerekmektedir. (Amilcar Cabral)

Nkrumah kurutuluşun silahlı halk svaaşıyla gerçekleşeceğini, reformların ne yeni sömürgeciliğin yerli ajanlarını, ne kuklalarını ortadan kaldırdığını, ne de sömürgecilik zamanından kalma kapitalist yapıyı değiştirdiğini söylemiştir. Ordu burjuva kapitalist statükonun korunması gerektiğinde darbe yapabilmektedir. Emperyalizm savaşı şu alanlara çıkarmıştır:

1. *Bağımsızlığın, yeni-sömürgecilik ve kukla yönetimlerle çökertilmesi,*
2. *Emperyalist orduların kurtuluş kuvvetleri üzerine doğrudan sürülmesi* (*Kenya*)
3. *Çok taraflı emperyalist desteğinin artması. Bu destekten yararlananlar ise;*

a-Geride kalan sömürgeciler (İspanya, Portekiz)

b-Faşist-ırkçı rejimler (Rodezya, Güney Afrika)

c-Kukla yönetimlerdir.

● 1969'da Afrika'da devrimci mücadeleler

Yönetimin emperyalizmin emrindeki oligarşilerin eline geçmesi, sosyalizan çabalara karşı yürütülen darbeler, barışçı mücadele yolunu tıkamıştır. Nkrumah mücadelede iki tedbir öngörüyor: 1- Siyasetleri bütünleyecek ve eylemleri yönetecek bütün Afrika halkları devrimci partisinin (A.A.P.R.P.) kurulması, 2-Bütün Afrika halkları devrimci ordusunun kurulması (A.A.P.R.A) Böylece, Afrika devrimci hareketinin siyasal ve askeri bütünlüğü sağlanacaktır. (*Nkrumah: Handbook of Revolutionary warfare-London* 1968)

□ Üç Portekiz sömürgesinde silahlı mücadele sürmektedir. Portekiz Gine'sinin yarısı kurtarılmıştır. Gerilla savaşı Angola'da 1961'den, Mozambik'te 1964'ten beri devam etmektedir. Portekiz kuvvetleri ise geniş ölçüde Nato silahlarından yararlanmaktadır. Bu üç sömürgedeki gerilla hareketleri CONCP (Conference des Organizations Nationalistes des Colonies Portugaises) adlı birliği oluşturmuşlardır.

□ Leopoldville Kongosu'nda Mobutu'ya karşı gerilla savaşı sürdürülmektedir.

□ ANC (African National Congress Of South Africa) ve ZAPU (Zimbabwe African People's Union of Rhodesia) Örgütlerinin ittifakı ile ırkçı ve faşist Rodezya, Güney Afrika düzenlerine karşı gerilla savaşı sürdürülmektedir.

□ Habeş feodal imparatorluğuna, kilise, toprak ağalarına karşı Eritre kurtuluş Cephesi (E.L.F.) gerilla savaşı yürütmektedir. Habeş ordusu A.B.D. ve İsrail desteği almaktadır.

□ Gerici Arap rejimlerine karşı mücadele sürmektedir. Fas'ta devrimci muhalefet uzun süredir yeraltına inmiştir. Libya'daki darbeyle feodal monarşi yıkılmış, üslerin kaldırılması emperyalistlerce kabul olunmuştur.

□ 1965'de Sudan'da öğrenci, aydın, işçi, komünist militan, sendikacılardan oluşan devrimci kanat koalisyondan atılmış, komünist partisi yasaklanmıştır. Bu yılki askeri darbe sonucunda ise bilimsel sosyalizmin rehberliği açıklanmış, radikal dönüşümlere girişilmiştir.

□ 1970'in ilk gününde ise Brazzaville Kongo'sunun Halk Cumhuriyeti olduğu açıklanmıştır. Kitle hareketleri sonucunda daha 1963'de sosyalist eğilimli Milli İhtilal Hareketi seçimleri almıştı. Bugünkü askeri yönetim, 30 aralıkta kabul olunan **"Kongo Halk Cumhuriyeti"** anayasasını açıklamıştır. Binbaşı Marien Ngubi Devlet başkanlığı ve Kongo İşçi Partisi başkanlığı görevine başlarken **"Kongo halkına, ihtilale ve Kongo İşçi Partisine sadık kalacağına"** andiçmiş, şöyle devam etmiştir :

"Marksist leninist ilkelerden ayrılmaksızın, Partinin statüsünü ve Anayasayı savunmayı, Kongo halkının çalışma demokrasisi ve barış için beslediği proletarya ülkülerinin gerçekleşmesi uğrunda bütün gücümle çalışmayı taahhüt ediyorum."

KİTAPLAR: Dilimizde Afrika devrimei hareketleri üzerine temel kitaplar aşağıdadır:

1. *Nkrumah: Yeni Sömürgecilik. Gerçek Yayınları-1966*
2. *W.J. Pomeroy: Gerilla ve Marksizm-Ekim Yayınları-1969*
3. *F.Nacı- Az gelişmiş ülkeler ve sosyalizm. Gerçek Y. 1965*
4. *F.Nacı -Askeri Darbeler ve Demokrasi. Gerçek Y. 1966*
5. *B.Davidson-Afrika'da Milli kurtuluş ve Sosyalizm hareketleri-Sosyal Y. 1965*
6. *İttifaksızlar Dünyası-Anadolu Y. 1969*

Hücumbot diplomasisi, Libya'dan kovulan Amerikan üsleri ve Küçük Arap Zirvesi...

25 Aralık günü Fransa'nın Cherbourg Limanından ayrılarak sakin bir yolculuktan sonra Hayfa Limanı'na giren beş hücümbot, geçen hafta bütün dünyayı sarsmıştır.

Olayın gelişimi çok ilginçtir. James Bond filmlerindekine benzer bir kaçırma olayı:

Fransa İsrail için hücümbotlar inşa ederken, İsrail komandolarının Beyrut havaalanını bombalaması üzerine De Gaulle İsrail'e silah ambargosu koyuyor, İsrail için yapılmakta olan beş hücumbotun parası geriye veriliyor. Sonra «**Starboat**» *adlı bir Norveç firması geliyor, denizde petrol aramak amacıyla bu hücümbotları satın alıyor. Ne var ki, yeni firmanın bütün mürettebatının hepsi de İsrail'li. Üstelik, Cherbourg Kasabasında bol miktarda musevi var ve Cherbourg Belediye Reisi de De Gaulle'nün İsrail'e karşı koyduğu silah ambargosu yüzünden Partiden istifa etmiş bir adam. Birdenbire mürettebat hareketleniyor ve beş hücümbotu güçlü Fransız donanmasının gözleri önünden geçirerek, İsrail'den gelen gemilerin refakatında, alkışlar arasında Hayfa Limanına sokuyorlar.*

Sonra ortalık karışıyor, Fransız hükümeti demeçler veriyor, Norveçliler kendilerine ait öyle bir şirketin bulunmadığını bildiriyorlar, «Starboat» Şirketinin Panama'ya ait bir şirket olduğu ve İsrail Denizcilik Şirketi'nin bu firmada epey hissesi olduğu ortaya çıkıyor ve olaya dünya kahkahalarla gülüyor.

Gerçek olay, Fransız politikacılarının bir yandan Ortadoğu'daki silah pazarlarında müşteri bulmak, öte yandan kendi içlerindeki sermayenin ve basının büyük bir kısmına hakim olan yahudileri memnun etmek amacı güden beceriksiz tutumlarının ürünüdür. Ve hücümbot diplomasisi işlememiştir. Sermayenin adamı Rostchild'in eski banka müdürü Pompidou'nun «**Tavşana kaç, tazıya tut**» *politikası tutmamıştır. Nitekim, Fransız hükümeti istediği kadar iki generali azlettiğini söylesin, Fransa'da çıkan bazı gazeteler Fransa ile İsrail arasında yüksek kademelerde işbirliği olduğundan söz etmişler, bir İtalyan gazetesi de hücumbotların Akdeniz'de 6. Filo tarafından korunduğunu iddia etmiştir.*

Fransız hükümeti işin içinden en az zararla çıkma çabasındadır. Ama olay Ortadoğu'da infial uyandırmış ve De Gaulle'ün Fransa'ya Ortadoğu'da kazanmış olduğu prestij yerle bir edilmiştir.

Öte yandan Fransa'dan silah aldığı söylentileri dolaşan Libya'da, üsler üzerinde ilginç pazarlıklar olmaktadır. Bilindiği gibi ABD ve İngiltere Libya'daki üslerini kaldırmak zorunda kalmışlardır. Ama Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için emperyalistler ister istemez başka bir ülkede üs kurmak zorundadırlar. İtalya ve Yunanistan kendi ülkelerinde üs kurulması için teklif getirmişlerdir. Ama ana amacı Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak olan emperyalistler üssün bu bölgeye çok yakın olması gerektiğini düşünmüşler ve yerlerini seçmişlerdir: Doğu Anadolu. Adı da, Amerikan Hava Üssü değil, **NATO Ortak Eğitim Üssü.** *Gerekçe:* **Doğu Anadolu'nun zırhlı birlikler için en elverişli eğitim ortamı olması.**

Daha resmi çevrelerce doğrulanmayan bu kararın **Ortadoğu Devrimci Çemberi** *için büyük bir tehlike olacağı apaçık ortadadır. Devrimciler bu konuda çok uyanık olup, emperyalizmin tezgahladığı bu oyuna en baştan karşı çıkmak zorundadırlar.*

Topraklarını şimdilik üslerden arındıran Libya, Arap dünyası içinde çok dinamik bir politika izlemektedir. Geçen haftaki yazımızda belirttiğimiz gibi, Beşinci Arap Zirve Toplantısı'nın en olumlu sonuçlarından birisi, Mısır, Libya ve Sudan arasında bir cephenin yaratılması olmuştur. Rabat Zirve Toplantısı'ndan sonra Mısır Devlet Başkanı Nasır, Libya İhtilal Konseyi Başkanı Albay Muammer Gaddafi, Sudan'ın en kuvvetli adamı General Cafer El-Nimeyri, Batı Trablus'ta yaptıkları Küçük Arap Zirve Toplantısından sonra askeri, siyasi ve ekonomik ittifak kurduklarını açıklamışlar ve yayınladıkları ortak bildiride emperyalizmin maşası siyonistlere karşı Trablus'tan Hartum'a kadar «**Arap İhtilal Cephesi**»*ni kurduklarını ve bundan böyle dört ayda bir toplanacaklarını belirtmişlerdir.*

İsrail, hücümbot ve radar korsanlığı yapadursun, Ortadoğu'daki devrimci güçler, İsrail meselesinin geleceği konusunda her geçen gün biraz daha bilinçlenmektedir. Gerek Sovyet Rusya'nın çok kısa vadede silah vermek istememesi, gerekse şu dönemde İsrail'in taarruzlarda daha üstün olması, Ortadoğu'daki devrimci güçleri emperyalizme ve onun uzantısı siyonist kolonyalizmine karşı savaşta daha temkinli olmaya itmektedir.

Ortadoğu devrimcileri İsrail'e karşı verilecek savaşın uzun vadeli olacağını, zaferin ancak bu yolda kazanılacağını, petrolleri yüzünden emperyalistlere göbekten bağlı, Küveyt, Suudi Arabistan gibi gerici hükümetlerin bu kavgada yerlerinin olamayacağını iyice anlamış durumdalar. Ortadoğu devrimcilerinin korsanlık hikayelerini büyük mesele yapmadan, kendi iç işleri ile uğraşıp, Ortadoğu devrimci çemberini oluşturmaya çabalamaları, Libya ve Sudan gibi ilerici ülkelerle işbirliğine gitmeleri, işte böylesi uzun vadeli bir hazırlığın sonucu olarak beliriyor.

YAYINEVİ YÖNETİCİLERİ KONUŞUYOR

BİLGİ YAYINEVİ

Bilgi Yayınevi Sahibi Ahmet Küflü 1930 doğumlu. Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulduğu Söğüt'te doğmuş. Yayın hayatına 1965 yılı sonlarında başlamış. *Amacını şöyle açıkladı:*

— Bilgi Yayınları'nın ilk amacı, Türk yazarlarının ürünlerini titiz ve sevimli bir biçimde okura ulaştırmaktır. Bu amacı başarılı ve öncü bir nitelikte bugüne kadar getirdiğimizi umuyorum.

●● Yayın politikanızın ana ögeleri nelerdir?

— Yayın politikamızın ögeleri, yukarıdaki cevabımızın içindedir.

●● *Yayınlarınız arasında toplumcu okuyucunun kesinlikle izlemesi gerekenler hangileridir?*

— *Biz, toplumcunun dar bir çerçeve içinde kapalı kalan kişi ol*duğu yada olması gerektiği kanısında değiliz. Toplumun her sorununa eğilen bütün düşünce ve sanat eserlerinin, toplumcumuzu yakından ilgilendireceğini bilenlerdeniz.

●● *Türkiye üzerine incelemelerin yayıncı açısından şansı nedir?*

— Türkiye üzerine incelemelerden yayıncı olarak iyi sonuç aldığımız gibi, *kitap satıcısı olarak da bu tür eserlerin ilgiyle izlenmekte* olduğunu görmekteyiz.

●● Yayıncılar arasında bir alan bölüşümü gerekli midir?

— Yayınevlerinin düşünce ve sanat dünyasının her dalına açık olmasını; gerek okurlar, gerek yazarlar bakımından yararlı bulmaktayız. Bir parselasyon muratsa, bu mümkün değildir.

●● Yayıncıların bugün karşılaştığı en büyük zorluk nedir?

— *Arz ve talebin* çok olmaması. Bugünkü durum, dar pazar; 35 milyona bilinen şu kadar kitap. Yani onbinde bir. İstatistik bu. Üstelik içinde bulunduğumuz 1970, yayın piyasasının çetin dönemi.

●● Türkiye'de şiir, roman, hikayenin yayında yaygınlaşması ve etkili *kılınması nasıl sağlanabilir?*

— Eğitimcisi, aydını, milletvekili, bakanı, yayıncısı, okuru, düzelticisi, satıcısı, basanı, *yani herkes kendini bir görevli ve sorumlu bi*lerek (gerçekten de öyledir) ona (sorulanlara) hakkı olan saygıyı ve iltifatı artık teslim etmelidir. Yayıncılar da bıkmadan ve yılmadan bu türlerde yayını büyüklükler beklemeksizin sürdürecektir.

CEM YAYINEVİ

Cem Yayınevi yöneticisi *Oğuz Akkan* 39 yaşında. Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş olmasına rağmen uzun yıllar gazetecilik yapmış, 1964 yılında «Nobel Yayınları»nı kurarak yayın hayatına atılmış. Yayın faaliyetini nasıl geliştirdiğini şöyle anlatıyor:

— Nobel'i yeterli bulmadığım için, 20. Yüzyıl Klasikleri diye yeni bir seriye başladım. *Nobel'de daha çok tanınmış yazarları bası*yorduk. Yirminci Yüzyıl Serisi'nde çeşitli ülkelerin en iyi yazarlarından örnekler verdik. Daha sonra bunlardan ikisi «Başkan» kitabıyla Asturias, «Molloy» kitabıyla Becket nobel aldı. Sonra bu yayın da bizim için yeterli olmadı ve «Türk Yazarları» Serisi'ne başladım. Bu yıl da bu alanda dört eser basacağız. Orhan Kemal ve Kemal Bilbaşar bunlar arasında...

●● *Yayınevinin şimdiki gelişmesi hangi yöndedir?*

— Mali gücümüz elverdiğince şiir ve tiyatro alanlarında yerli *yazarların eserlerini yayınlayacağız. Melih Cevdet'in son şiirlerinden* meydana getirdiğimiz bir kitap, bunların ilki olacak.

●● Toplumcuların kesinlikle izlemesi gereken yayınlarınız hangileri?

— Kültür dizisinde yeralan **«İhtilaller ve Darbeler Tarihi»**, **«İnönü Atatürk'ü Anlatıyor»**, Aragon ve Maurois'un **«Amerika—Rusya»** adlı ortak yapıtı, **«1960 Türk İhtilali»** ve son yayınladığımız Albert Soboul'un **«Fransız İhtilali»** bunlar arasındadır. *Özellikle Fransız* İhtilali, marksist bir gözle ihtilali ele alan tek eser olması bakımından çok önemlidir. Bu dizide, bundan sonra Çin ve Rus devriminin geli*şimini anlatacak eserler yayınlayacağım. Bu* arada, Türkiye'nin aktüel tartışması olan ordunun politikadaki rolünü anlatan **«At Sırtındaki Adam»** isimli Prof. Finer'in bir kitabı da yayınlanacaktır. Bu kitapta Türk Ordusu'nun durumu da anlatıldığından, çok önemlidir. Fakat, bence, toplumcuların sadece bunları değil, özellikle edebiyat dalında yayınladığımız eserleri de yakından izlemeleri gereklidir.

●● Yayıncıların Türkiye'deki en önemli problemleri hangileridir?

— En önemli problemimiz dağıtımdır. Biz kendimiz yapıyoruz. Ama, dağıtım yapabildiğimiz kitabevi sayısı 150'yi aşamıyor. Bunun çözümü, *ya yayınevlerinin aralarında anlaşarak modern metodla çalışan* bir dağıtım şirketi kurmaları yada bu amaçla kurulacak bir şirkete yardım etmeleriyle mümkün olabilir. Bu, kitapların okuyucu eline *daha ucuza gitmesini* sağlayacaktır.

Nazım Hikmet'ten bugüne

Türk şiirinde gerilla hareketleri

Nihat BEHRAM

Cumhuriyetten sonra ilk ve en büyük gerilla hareketi 1929 yılında olmuştur. O günün iktidarı **Yedi Meşalecilerin** elindedir. Cumhuriyetle çok şey değiştirilmiş, bir takım devrimler yapılmışsa da, çağın hareketi bir başka biçimde gelişip büyümektedir bu sıralarda. İşçi sınıfının zincirlerini kırma, halkların iktidarları ele geçirme hareketidir bu. 1923 1940 arası dönemin sessiz iki sözcüsü *C.Kudret* ve *Y.Nabi* Beylerdir. **Yedi Meşalecilerin** tekelinde gö*rülen bu dönemin derinliklerinde* ise, ilk büyük hareket dediğimiz 1929 hareketinin yaratıcısı *N.Hikmet* yatar. İlk gerilla hareketi "835" **Satırlık** bildirisiyle başlatmış ve ardarda her yıl sürdürdüğü baskınlarla efsanelşmiştir. 1+1 = 1 **(1930)** **Varan üç** (1930) **Şeyh Bedrettin Destanı** (1936) gibi güçleri olan gerillacı Nazım, **Saat 21-22** sularında yaptığı baskınla da hünerini ortaya komuştur. Artık **835 satırlık** bildirileri halk arasında dağılmakta ve bayraklaşmaktadır. Bu durumun düzeni sarstığını hisseden politik iktidar, *onu susturmanın* yollarını arar. **Dört Hapisaneye** de sığmayınca öldürüleceğini anlayan N. Hikmet, ölümden yurt dışına çıkmakla kurtulur.

Onun vücudundan kurtulan hükümet efsanesinden de kurtulmak için adını yasaklar. Böyle bir ortamda politika dışında kalan ve tek tek düşünürsek etkin görüşleri olan şu kişilerle karşılaşırız: *Fazıl Hüsnü, Ahmet Muhip, Necip Fazıl, Cahit Sıtkı, Ahmet Kutsi*... Nazım gerillacılığını *Ercüment Behzat, İlhami Bekir, Hasan İzzettin* yürütmek isterlerse de, büyük bir güçle çıkıp etkin olamamışlardır bu dönemde. 1940'a kadar olan görünüm budur. 1940-1950 arasında iktidarı garipçiler ele geçirirler. *M.Cevdet, O.Veli, O. Rifat* bu iktidarın en ateşli üyeleridir. Bir takım devrim hareketlerine de girişmişlerdir. Ama devrimleri bir burjuva devrimi, üstyapı değişimleri niteliğinde kalır. Görünüşte açık sözlülükten, halktan, haktan yana bir özellik taşıyan duru sesten, sadelikten hoşlanırlar. Bir başka açıdan bakarsak İstanbul'u gözleri kapalı dinlemiş, dalivermişlerdir kederli iç dünyalarına. Bu dönemde gerilla hareketlerini *R. Ilgaz*'ın baskınları sürdürür. Fakat hemen her baskın adli organların devriye güçlerince sindirilir. *Ceyhun Atuf, A. İlhan*, kendine taraftar bulmayı başarmış diğer iki adıdır bu dönemin.

Fakat vurucu güçleri kesin ve tahrip yetenekleri yeterli olmamıştır. *I.Berk, N.Cumalı, C.Külebi* gibi ilginç ve yetenekli bazı kişilerse bağımsız ve orta yolu seçen iktidar mensupları görünümündedir. 1950'de **Garipçiler**, bir cunta özelliği taşıyan halkın dışında güçlerce düşürülmüş, yerine **Yeniciler** gelmiştir. İkinci sınıf yeniliklerle idareyi on yıl ellerinde tutmuşlardır. Alfabeyi **"A"** dan değiştirme işine girişen ve tam tamına küçük burjuva devrimcileri olan yenicilerin sözcülüğünü Erdost yapmıştır. En fazladan söylersek, Kemalisttir bu devrin iktidarı. Üst yapı yeniliklerinin sözcüleridirler. Temel ise çürüktür. Meclisleri halk meclisleri değil, *ikinci sınıf köfteci* salonları(bohem) milyoner dullar, istakoz ve hamsi v.s. tarihçiliği hareketin ağırlık merkezidir. Giderek öylesine içlerine çekilmiş ve kaybolmuşlardır ki, elden ele dolaşan gerillacı Nazım'ın efsanevi bildiriler dışında bir iktidarın varlığının kim-

NAZIM HİKMET
— Şiirde ilk gerillacı —

se farkında değildir. Mecliste kaç kişi varsa o sayıda insan bu meclisin varlığından ve yapılan işlerden haberlidir. İçlerinde iyi olanları da olabilir, fakat bu parlamentercıliği benimsemeleri, onları oportunizmin içine sürüklemiş ve düzenin devamına yardımcı durumuna düşürmüştür. Giderek burjuva ahlak anlayışının kâr hanesinde puan vermiştir.

Bu dönemin sonlarına doğru, enflasyon, baskı ve engelleme yılları gelir. Patronlarla yapılan işbirliği sonucu piyasaya karşılıksız sürüm, enflasyonu doğurmuş ve değeri çok düşürmüştür. Alıcı bulunamaz olmuştur.

İkinci Büyük Gerilla

1950-1960 arasında gizli kalmış, fakat yıllar sonra açığa çıkınca, düzeni temelinden sarsmış en büyük gerilla hareketi (ki Nazım'dan sonra ikinci büyük gerilla hareketidir), gerillacı *A. Arif*'inkidir. Yeniciler 1960'da (bir burjuva devrimiyle de olsa halkın zorlamasıyla yapılmıştır) yıkılmış, bir süre koalisyon idaresi hüküm sürmüştür. Eski hükümetin üyeleri dağılmış, her biri şaşkın vaziyette bir anlayışa koşmuştur. Bu dönem inkarcılık ve günah çıkarma dönemidir. Üç üye idam edilmiş (Yenicilerin üç sözcüsü daha sonra görülmezler) gerisi bir süre susmuştur. Doğudan *sevlavi kısraklarıyla* ve *nazlı filintalarıyla* şehre yapılan baskın hareketinin açıklanması (1965) gericilik dönemcilerini ne kadar şaşkına çevirdiyse, genç gerillacılara da o oranda güç kaynağı olmuştur. Bu *Prangalar eskitmiş* bir halkın hareketidir, *tek atımda engereğin dilini, yanan cigaranın külenü uçuran* bir vurucu güçtür. Sözcüsü Diyarbekir'lidir, ve düşmanını gösterdiği Adiloş bebesinin büyüyüp güçleneceğinden eminidir.

Sonraları gerçek devrimci, genç gerilla hareketinin oluşmasından, güç lenmesinden korkan burjuva devriminin üyeleri, eski iktidarın sözcüleriyle anlaşma masalarına oturmuşlar ve kuyudan çıkarma hareketlerine girişmişlerdir. Bir yandan ise devrimcilere ortanın solu teranesiyle yakın görünmek isterler.

Bu sırada devrimci kampta bir hareket etkinlik bulmaya başlamış ve oluşmuştur bile. *S.Berfe*'nin *Zapata* harekatını andıran uzun köy yürüyüşleri vardır. Toprak işgalleri başlamış, **Kasabayı** şehre isyan ettirmeye başlamıştır. *Ö.Mert* harekâtı **Walt Whitman**'ın trampet sesleriyle, **kahraman bir kalbi** bütün engellemelere karşın **bir küçük bahar günü** fırlatıp patlatmayı başarmıştır. **Guevara**'nın arkadaşı *A.Behramoğlu*, şehit olan devrimci gençlerin adına giriştiği devrimci baskında tahrip gücünü göstermiş ve sonuca giden harekâtı yönetmiştir. **Yeniden yaratılmanın coşkusunu** duyurmuştur gençlere. Daha sonra **partizan** *İ.Özel* in silâhlı gösterileri ve gerilla baskınları başlar.

Kömürün kalbini güm güm vurdurur Kozlu'da bu baskınlar. **Vahşetin ümüğüne ustaca basar. Çünkü kavganın göbeğidir Özel in yeri.**

Yine politika ortamına bakarsak seçimler olmuş, seçim parlamenterist sistemde devrimcilerin yenilgisiyle sonuçlanmıştır. Emperyalizmin oyunuyla iktidar işbirlikçilere verilmiştir. Yeniciler böyle bir dönemi cunta için elverişli bir ortam sayarlar. (Marksist dünya görüşü sosyal olaylarda rastlantıyı kabullenmez.) "**İkinci yeni dönemi bitmemiştir, devam ediyor.** (*M. Doğan*) bildirisi - Antoloji - seçim sonrası döneminin böyle bir cunta habercisidir.

Bu sırada devrimci **Halkın Dostları** toplantılar yaparlar ve birleşip güç olmaya karar verilir. Harekatın planları çizilir. Kasım ayı sonlarında ise **Evet İsyan** diye tarihe geçecek olan büyük gerilla baskını patlak verir. Gerek hükümetin baskı organları, gerekse işbirlikçilerin engelleme taktikleri bu harekatı zayıflatamıyacaktır.

Birgün Mutlaka harekatı da yakındır. **Çünkü halkın bağrında bir inci gibi büyüyüp gelişmektedir zafer. Evet İsyan** bu devrime giden iki büyük gerilla harekâtının (Nazım-Arif) bir devamıdır. Ayrı düşünülemez. Bu harekât gün geçtikçe büyüyecektir. Zafer devrimcilerindir.

ANT, Anadolu basınını da dayanışmaya çağırıyor

ANT'ın yeni atılım programını sunarken, **«ANADOLU YAYINLARI İLE DAYANIŞMA»** bölümünde şu öneriyi getirmiştik:

«Büyük kentlerde yayınlanan sosyalist dergilerin dışında, Anadolu'da da çok ağır koşullar altında çeşitli sosyalist yayınlar yapılmaktadır. Bilimsel sosyalist teorinin ışığında ideoloji ve örgüt birliğini sağlamak için çeşitli merkezlerde daha çok sayıda yayın yapılması, yayınlanmakta olanların da yayınlarını bu doğrultuda sürdürmeleri zorunludur. Böyle bir atılım, çeşitli illerde aynı doğrultuda mücadele eden, fakat birlik ve dayanışma sağlayamayan sosyalist militanların daha güçlü olmalarını da sağlayacaktır: ANT, yayınlanmakta olan ve yayınlanacak olan sosyalist gazete ve dergilerle devrimci dayanışmayı sağlayacak, onlarla sürekli haberleşecek, bütün Türkiye'ye seslerini duyurmalarına ve daha mükemmel biçimde yayınlanmalarına, elindeki imkanlar oranında, yardımcı olacaktır.»

Bu devrimci dayanışma önerisini getiren ANT'ın yapısı, imkanları, görüşleri, programı gerek geçen sayıda, gerekse ondan önceki özeleştiri sayısında açıkseçik ortaya konulmuştur.

Anadolu'daki sosyalist yayınlarla devrimci dayanışmanın gerçekleştirilebilmesi için de, yöresel basının sorunlarının açıkça ortaya konulması, ortak yanlarının bulunması ve bu sorunlara yine devrimci dayanışma içinde ortak çözümyolları aranması gereklidir.

Bu bakımdan, Anadolu'daki devrimci yayınlara yönelttiğimiz bir anketin sorularını bu sütunlarda açıklıyoruz. Doğrudan doğruya irtibat kurabildiğimiz gazete ve dergilere bu anket soruları gönderilmiştir. Ancak kendileriyle şimdiye kadar bağlantı kurulamamış gazete ve dergiler de bu sütunlarda açıklanan sorulara cevaplarını yazılı olarak ANT'a bildirdikleri takdirde, **«sosyalist yayınlar arasında devrimci dayanışma»**ya büyük katkıda bulunmuş olacaklardır.

SORULAR

I— GAZETE VEYA DERGİNİZİN:

a) Adı
b) Kuruluş Tarihi
c) Yayınlandığı yer ve adresi, varsa telefonu.
d) Sahibi, genel yayın müdürü ve sorumlu müdürünün isimleri,
e) Ebadı, sayfa adedi
f) Makinede mi, elde mi dizilmektedir?
g) Rotatifte mi, düz baskıda mı, prova tezgahında mı basılmaktadır?
h) Kaç günde bir ve hangi günlerde yayınlanır?
i) Kaç adet basılmaktadır, iade nisbeti nedir, net satışı ne kadardır? Ne kadarı abone suretiyle satılmaktadır?
j) Mürettiphane ve basım makinesi size mi aittir, kirada mı dizdirip bastırıyorsunuz?
k) İdarehaneniz kendinize mi aittir, kiracı mısınız?
l) Kirada iseniz, dizgi, tertip, baskı ücreti ve idarehane kirası olarak ne ödüyorsunuz?
m) Gazete veya derginizin fiyatı, abone tarifesi.

II— Gazete veya derginizin kuruluşundaki amaç ne idi? Sonradan sahip ve amaç değiştirmiş midir? Halen izlemekte olduğunuz yayın politikasının ilkelerini açıklar mısınız?

III— GAZETE VEYA DERGİNİZİN YAYIN VE DAĞITIMINDA KARŞILAŞTIĞINIZ GÜÇLÜKLER NELERDİR?

a) Dizgi ve tertipte karşılaştığınız güçlükler?
b) Baskıda karşılaştığınız güçlükler?
c) Klişelerinizi kendiniz yaptırabiliyor musunuz?
d) Yaptıramıyorsanız, klişelerinizi nereden sağlayabiliyorsunuz?
e) Dağıtımı nasıl yapıyorsunuz? Gazete veya derginiz kaç il merkezine, kaç ilçe merkezine, kaç bucak ve kaç köye ulaşabilmektedir?
f) Ulaşmak isteyip de ulaşamadığınız merkezler var mıdır? Ulaşamayışınızın nedenleri nelerdir?
g) Abone kaydını hangi yolla sağlıyorsunuz? Gönderdiğiniz yayınlar abonelerinizin eline zamanında ulaşıyor mu?
h) Bulunduğunuz merkeze İstanbul gazeteleri ne zaman gelmektedir? Bu gazetelerde yöresel haberler sizi tatmin edecek kadar yeralmakta mıdır? İstanbul gazetelerinin erken gelişi, satışınızı etkilemekte midir?

IV— Okurlarınızın sınıfsal yapısı hakkında genel bir bilginiz var mıdır? Ne kadarı köylü, ne kadarı işçi, ne kadarı memur, ne kadarı öğrenci, ne kadarı esnaftır?

V — GAZETENİZİN İÇERİĞİ:

a) Haber, makale, fıkra, fotoğraf, karikatür resimli roman, tefrika, hikaye, şiir ve spor hangi oranlarda yeralmaktadır.
b) Gazetenizin satışa başlandığı saatten en az kaç saat öncesine kadar olan haberleri verebiliyorsunuz?
c) Haber alma imkanlarınız nelerdir? Yöresel haberler için ayrıca muhabir çalıştırıp haber çıkartıyor musunuz, yoksa kendiliğinden gelen haberleri mi kullanıyorsunuz?
d) Ankara, İstanbul haberleriyle dış haberlere ve spor haberlerine ne ölçüde yer verebiliyorsunuz? Bu haberleri sağlayabilmek için büyük kentlerde herhangi bir gazete veya ajansla bağlantınız (ücretli yada ücretsiz) var mı?
e) Aynı şekilde yörenizdeki haberleri büyük şehirlerdeki gazetelere ulaştırmak için herhangi bir gazete veya ajansla bağlantınız (ücretli yada ücretsiz) var mı?
f) Yörenizdeki köy ve kasabalardan haber alabiliyor ve bunları yansıtabiliyor musunuz?

VI— GAZETE VEYA DERGİNİZİN KADROSU NEDİR?

a) Sahibi fiilen çalışmakta mıdır?
b) Kanunen sorumlu yazı işleri müdüründen başka sekreter, muhabir, istihbarat şefi, profesyonel yazar, karikatürist, foto muhabiri, musahhih çalışmakta mıdır? İdari işler için kadronuz var mıdır? Mürettiphane ve baskı makinesi kendinize aitse, onlarda kaç işçi çalışmaktadır?

VII— GAZETE VEYA DERGİNİZ İLAN ALABİLİYOR MU?

a) Resmi ilanlar, resmi reklamlar, özel ilanlar dağıtımında herhangi bir adaletsizliğe uğruyor musunuz?
b) Bölgenizde başka gazete veya dergiler yayınlanıyor mu? İsimleri ve politikaları nelerdir? Onların bu tutumları sizden daha fazla ilan almalarına sebep oluyor mu?
c) Gazetenizin satış gelirleri masraflarını karşılıyor mu? Karşılamıyorsa, ilan gelirleriyle açığınızı kapatabiliyor musunuz?

VIII— Kağıt temininde güçlükle karşılaşıyor musunuz?

IX — Devrimci tutumunuzdan dolayı mahalli egemen çevrelerden, resmi makamlardan herhangi bir kanunsuz baskıya maruz kalıyor musunuz? Kaba kuvvet tehdidine uğruyor musunuz?

X — Gazete veya derginiz hakkında şimdiye kadar savcılıkça kaç kovuşturma ve dava açılmış, toplam olarak ne kadar hapis cezası istenmiş, kaç dava sonuçlanmıştır?

XI — Devrimci yayınızı daha etkili sürdürebilmek için devrimci bir dayanışma içerisinde büyük kentlerdeki yada Anadolu'nun diğer yörelerindeki devrimci çevrelerden ve yayın organlarından beklediğiniz yardımlar nelerdir? Aynı şekilde böyle bir dayanışma içinde sizin onlara yapabileceğiniz yardımlar neler olabilir?

ANKETE KATILINIZ

Hiç şüphesiz, bu anketi yönelttiğimiz yayın organları, özel sebeplerden dolayı cevaplandırılmasını sakıncalı gördükleri sorulara cevap vermeyebilirler.

Ancak, bu soruların mümkün olduğu kadar geniş şekilde ve en kısa zamanda cevaplandırılması, devrimci yayınlar arasında dayanışmanın bir an önce kurulmasına imkan hazırlayacaktır.

Devrimci gazete ve dergi yayınlayan arkadaşlarımız, cevaplarını **«ANT DERGİSİ — P.K. 934 — Sirkeci — İSTANBUL»** adresine yollamalıdırlar.

Gelen cevaplar ciddi bir incelemeden geçirilerek gerekli değerlendirme yapıldıktan sonra **«Anadolu Yayınları ile Dayanışma»** programı etraflı şekilde açıklanacak ve derhal uygulamasına geçilecektir.

Bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde ideoloji ve örgüt birliğini sağlamak için Anadolu'daki bütün devrimci yayın organlarına da büyük sorumluluklar düşmektedir.

Bu anketi cevaplandırmak, bu yolda atılmış ilk adım olacaktır.

Türk'ün ideolojisi Türkizm !

Bu sokaklara dökülmüş sapıklar, şu yabancı ideolojilere kendilerini kaptırmış zavallılar, şu memleketi parçalamak için tefrikalar yaratan bezirganlar, hangi «izm»den, hangi ithal malı rejimlerden bahsediyorsunuz? Türk'e «izm» lazımsa, bu ancak «Türkizm» olabilir. Türk kendi «izm»ini kendi yaratır. Kendi ideolojisini kendisi bulur. Türk'ün kendi kendini idarede, kendi rejimini tayinde, kendi siyasi ve iktisadi politikasını çizmekte hiçbir ithal malı cereyana ihtiyacı yoktur!

TEKİN ERER
Son Havadis — 7.1.1970

haftanın karikatürü

İHRAÇ MALI ÇOMBE'LER !
(Günaydın 6.1.1970)

ANT'ın olumlu çağrısı

ANT'ın yeni atılımı ve sosyalistlere yaptığı çağrı, gerek dayandığı temel ilkeler, gerekse getirdiği somut eylem önerileri bakımından sol çevrelerde olumlu karşılanmıştır.

Çağrımızın «kitlelerle bağ kurmak»la ilgili bölümünü ele alarak «Olumlu Çağrı» başlığıyla Milliyet'te fıkra yazan Kemal Bisalman şöyle demektedir:

«Sosyalistleri ideoloji ve örgüt birliğine çağıran Ant Dergisi'nin bu sayısında yayınladığı bildiri, çoktandır değinmek istediğimiz bir konuya parmak basıyor.

....

«Kim ne derse desin, Ant'ın bu sözlerine yürekten katılıyor ve Türk solunun bugünkü muvaffakiyetsizliğinin sebebini de büyücek oranda şu denilenin yapılmamasında buluyoruz.

....

«Bugün artık Türk sosyalistlerinin ayna karşısına geçip 'niye anlamıyor'un değil, 'niye anlatamadım'ın kritiğini yapması gereken devreleri yaşıyoruz. Suçu karşımızdakine veya karşımızdakini bağlıyan sebeplere yüklemek ve öncelikle bu sebeplerin ortadan kaldırılmasını öngörmek hiçbir zaman salt kurtuluş yolu sayılmaz... Suçu aslında kendimizde aramalı ve 'niye anlatamadım'ın sebeplerini teker teker ortaya koymalıyız.

«Önce lisanımızla yabancılaşmışızdır kitleye!..

«Sonra meseleleri basite indirilmiş somut örneklerle değil, soyut bilimsel bir kavram salatası olarak kitlenin karşısına koymuşuzdur.

«Bu da zamanla seviye üstü bir dialogu oluşturmuş ve sosyalistlerimiz bugün davaya adam kazanmakla değil, kazanılmış adamlarla uğraşır hale gelmişlerdir... Vay efendim sen o meseleyi eksik tanımladın, vay efendim sen orada terminolojik hata yaptın!.. Arkasından gelsin eleştiriler, gelsin suçlamalar, gelsin grup grup zıtlaşmalar... Dostlarımız halkı bir yana koymuş, sanki diş macunu bilgi yarışmasına girmiş gibi entellektüel zevkini çıkarıyor.

«... Biz her geçen gün satışı artan bir gazetede yeni gelenlere de birşeyler anlatmak için çırpınırken, hatta konuyu daha iyi anlatmak için bile bile terminolojik hata yaparken, açıkçası, ideolog, taktisiyen, stratejisyen dostlarımızın hala daha entellektüel zevklerini tatmin peşinde koşmaları yüreğimizi buruyor...

«Ant'ın olumlu çağrısına kulak verilmelidir.»

ANT * Haftalık Dergi * Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN * Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT * Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN * İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL * Tel.: 27 81 09 * P.K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL * Dizgi ve Tertip: İPEK MATBAASI * Klişe: ESER KLİŞE * Baskı: VATAN MATBAASI

* Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A.Ş.—Cağaloğlu-İstanbul, Tel.: 27 38 54 * İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL Tel.: 27 89 49 * Abone Şartları: Yıllık 50 Lira, Altı Aylık 25 Lira, Üç Aylık 15 Lira * İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları, yüzde 50 indirimlidir * Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır * Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir.